

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про безпечність та гігієну кормів

Цей Закон визначає правові та організаційні засади гарантування безпечності кормів у процесі їх виробництва, обігу та використання, зокрема встановлює вимоги щодо гігієни, маркування, пакування та представлення кормів, регулює відповідні суспільні відносини між операторами ринку та органами державної влади.

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Терміни та їх визначення

1. У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

- 1) аналіз ризику - процес, що складається із трьох взаємопов'язаних компонентів: оцінка ризику, управління ризиком та повідомлення про ризик;
- 2) безпечні корми - корми, що не справляють шкідливого впливу на здоров'я тварин та не роблять харчові продукти, одержані від тварин, яким згодовується корм та які використовуються для виробництва харчових продуктів тваринного походження, небезпечними для споживання людиною;
- 3) благополуччя тварин - умови, в яких перебуває тварина, включаючи систематичний догляд, належне годування, належні приміщення для утримання тварин, попередження хвороб, гуманне поводження з тваринами, у тому числі під час забою;
- 4) вилучення кормів - заходи, спрямовані на запобігання та/або зупинення обігу або демонстрації небезпечних кормів;
- 5) виробництво - будь-яка діяльність, пов'язана зі створенням кормів, що включає всі стадії технологічного процесу, у тому числі первинне виробництво, підготовку, змішування, обробку, переробку, наповнення, пакування, відновлення та інші зміни стану відповідного об'єкта;
- 6) вихідний корм - повноцінний корм, кормова суміш, кормова добавка або кормовий матеріал, що є результатом виробництва корму;
- 7) відкликання кормів - заходи, спрямовані на повернення оператору ринку небезпечних кормів, які продано або передано кінцевому користувачу, або які є доступними кінцевому користувачу;
- 8) вхідний корм - сировина, яка використовується у виробництві корму, така як кормові матеріали, кормові добавки, премікси, допоміжні засоби для переробки;

9) гігієна кормів (гігієнічні вимоги) - заходи та умови, необхідні для здійснення контролю небезпечних факторів і забезпечення придатності кормів з урахуванням їх використання згідно із призначенням;

10) господарство - будівлі, споруди, ферми, будь-яке інше місце на території України, де розводять та утримують тварин, проводиться їх продаж, забій, утилізація і штучне осіменіння, організовуються виставки тварин, власником якого може бути будь-яка фізична або юридична особа;

11) добовий раціон - середня загальна кількість кормів, які щодобово необхідні тваринам відповідного виду, вікової категорії та продуктивності для задоволення всіх їхніх потреб, обчислена із розрахунку вологи корму 12 відсотків;

12) додаткові корми - кормові суміші, що мають високий вміст певних речовин, але, зважаючи на їх склад, є достатніми для добового раціону тварин лише за умови їх використання разом з іншими кормами;

13) домашні тварини - будь-які непродуктивні тварини, які належать до тих видів тварин, що вигодовуються, вирощуються та утримуються людиною, але зазвичай не використовуються для споживання людиною;

14) допоміжні засоби для переробки - будь-яка речовина, що сама по собі не є кормом, а умисно додана під час переробки кормів або кормових матеріалів з метою досягнення технологічних цілей під час обробки або переробки, що може спричинити ненавмисну, але невідворотну появу залишків речовин або їх похідних у готовому продукті, за умови що такі залишки не справляють шкідливого впливу на здоров'я тварин, людей чи стан навколишнього природного середовища та не мають жодного технологічного впливу на готовий продукт;

15) експлуатаційний дозвіл - документ дозвільного характеру, що видається територіальним органом компетентного органу операторові ринку за результатами інспектування його потужності на предмет її відповідності вимогам законодавства про корми та посвідчує право оператора ринку здійснювати визначену цим Законом діяльність з виробництва та/або обігу кормів на цій потужності;

16) етикетка - бирка, ярлик, позначка, будь-яка інша графічна або текстова інформація, написана, надрукована, нанесена, у тому числі за допомогою трафарету, тиснення, штампування, гравіювання, на одиницю упаковки (контейнера) з кормами або прикріплена до неї;

17) забруднені матеріали - корм, який містить небажані речовини в кількостях, що перевищують рівні, встановлені законодавством;

18) забруднення - наявність або поява небезпечного фактора в кормах;

19) забруднююча речовина - будь-яка біологічна речовина, у тому числі організми, мікроорганізми та їх частини, або хімічна речовина, стороння домішка чи інша речовина, що ненавмисно потрапила до кормів і становить загрозу безпечності кормів;

- 20) замітник молока - кормова суміш, що вживається в сухому вигляді або після розчинення у певній кількості рідини для годування молодих тварин як доповнення або заміна після молозивного молока або для годування молодих тварин, таких як телята, ягнята або козенята, призначених для забою;
- 21) зоотехнічна добавка - будь-яка добавка, яка сприятливо впливає на показники продуктивності та фізіологічного стану тварин або використовується для сприятливого впливу на навколишнє природне середовище;
- 22) кінцевий користувач - юридична або фізична особа, яка придбаває корм не для його подальшої реалізації;
- 23) кокцидіостатики та гістомоностатики - речовини, призначені для знищення або пригнічення росту протозойних організмів;
- 24) компетентний орган - центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ветеринарної медицини;
- 25) корм - будь-яка речовина або продукт, включаючи кормові добавки, перероблені, частково перероблені чи неперероблені, призначені для годування тварин;
- 26) корм, призначений для особливих поживних цілей (крім лікувальних кормів), - корм, який може задовольняти особливі поживні потреби організму тварини завдяки його особливому складу або способу виробництва, що відрізняє його від звичайних кормів;
- 27) кормова суміш - суміш, що складається щонайменше з двох кормових матеріалів, що містять або не містять кормові добавки, призначена для згодовування тваринам як повнораціонний або додатковий корм;
- 28) кормовий інгредієнт - кормовий матеріал, кормова добавка, дозволена до використання, допоміжні засоби для переробки, дозволені до використання, або будь-яка речовина, яка використовується для приготування кормів та не заборонена для використання у кормах. Залишки ветеринарних препаратів та/або пестицидів не вважаються кормовими інгредієнтами;
- 29) кормові добавки - речовини, мікроорганізми або суміші, інші ніж кормовий матеріал або премікси, які спеціально додаються до корму або води з метою виконання однієї чи декількох з таких функцій: задоволення поживних потреб тварин, забезпечення сприятливого впливу на характеристики кормів, продуктів тваринного походження, екологічні наслідки тваринницької діяльності, продуктивність та благополуччя тварин, зокрема шляхом впливу на шлунково-кишкову флору та засвоєваність кормів чи колір декоративних рибок та птахів, здійснення кокцидіостатичної чи гістомоностатичної дії;
- 30) кормові матеріали - продукти рослинного або тваринного походження у їхньому природному стані, свіжі або консервовані, та продукти їх промислової переробки, а також органічні та неорганічні речовини, що містять або не містять кормові добавки, які призначені для годування

тварин безпосередньо або після переробки, для використання у приготуванні кормових сумішей чи як носії для преміксів;

31) лікувальний корм - суміш ветеринарного лікарського засобу та корму, готова до реалізації та призначена для годівлі тварин без подальшої переробки завдяки її лікувальним або профілактичним властивостям або іншим властивостям як ветеринарного лікарського засобу;

32) маркування - присвоєння корму будь-яких слів, знаків для товарів і послуг, комерційного (фірмового) найменування, графічних зображень або символів шляхом розміщення цієї інформації на будь-якому носії, який супроводжує корм чи пов'язаний з ним, зокрема упаковці, етикетці, інструкції, документі, кільці, хомуті або в мережі Інтернет, у тому числі в рекламних цілях;

33) методичні настанови - затверджені в порядку, встановленому цим Законом, рекомендаційні роз'яснення щодо застосування законодавства про корми, які розроблені об'єднаннями операторів ринку і стосуються забезпечення гігієни кормів, розроблення, впровадження та застосування постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР), простежуваності та маркування кормів, реалізації інших вимог законодавства про корми;

34) мінеральний корм - додатковий корм, що містить щонайменше 40 відсотків сирової золи;

35) мінімальний строк зберігання - строк, протягом якого за умов дотримання належних умов зберігання оператор ринку, який здійснює маркування корму, гарантує, що корм збереже заявлені властивості. Якщо інгредієнти корму мають різні мінімальні строки зберігання, мінімальний строк зберігання корму не може перевищувати найменший мінімальний строк зберігання з усіх інгредієнтів такого корму;

36) Національна установа України з ветеринарних препаратів та кормових добавок - Державний науково-дослідний контрольний інститут ветеринарних препаратів та кормових добавок або інша державна наукова установа, уповноважена компетентним органом здійснювати наукову оцінку (експертизу) кормових добавок;

37) небезпечний фактор - будь-який фізичний, хімічний, біологічний чинник у кормі або стан корму, що може спричинити шкідливий вплив на здоров'я тварини або людини (у разі споживання нею харчових продуктів тваринного походження);

38) небезпечні корми - корми, що мають або можуть мати негативний вплив на здоров'я тварин та/або роблять харчові продукти, одержані від тварин, яким згодуюється корм та які використовуються для виробництва харчових продуктів тваринного походження, небезпечними для споживання людиною;

39) неправильно маркований корм - корм, маркування якого не відповідає встановленим вимогам законодавства про корми;

40) носій - речовина, яка використовується лише для розчинення, розведення, розпилення або іншої зміни фізичного стану кормової добавки з метою полегшення її застосування або використання без зміни її специфічних властивостей і функцій та яка не виконує іншого технологічного призначення;

41) обіг - реалізація та/або зберігання кормів для цілей реалізації, включаючи пропонування до реалізації. Дії, спрямовані на виконання рішення про переробку (зміну призначеного використання), вилучення, відкликання, утилізацію кормів, не вважаються обігом;

42) одиниця упаковки - будь-яка упаковка, включаючи обгортку, незалежно від матеріалу і форми, яка частково або повністю покриває корми для їх постачання як окремої одиниці. Контейнер може містити кілька упаковок;

43) оператор ринку кормів (далі - оператор ринку) - юридична або фізична особа, яка здійснює виробництво та/або обіг кормів;

44) особлива поживна ціль - задоволення особливих поживних потреб організму тварин, у яких процеси засвоєння, всмоктування або обміну речовин є або могли бути тимчасово чи незворотно ослабленими та які можуть отримати користь від споживання кормів, що відповідають їхньому стану;

45) оцінка ризику - науково обґрунтований процес, що складається з ідентифікації небезпечного фактора, характеристики небезпечного фактора, оцінки його впливу та характеристики ризику;

46) пакування - поміщення кормів в одиницю упаковки (контейнер);

47) партія - будь-яка визначена оператором ринку кількість корму з однаковою назвою та властивостями, який вироблений за визначений цим оператором період часу за однакових умов виробництва на одній і тій самій потужності;

48) первинна продукція - продукція первинного виробництва кормів;

49) первинне виробництво кормів - виробництво сільськогосподарської продукції, включаючи вирощування, збір врожаю, доїння, розведення тварин до моменту забою, або рибальство, що призводить виключно до появи продуктів, які не піддаються іншим операціям після їх заготівлі, збирання або ловлі, крім простої фізичної обробки, такої як очищення, пакування, зберігання, природне висушування або силосування (сінажування);

50) повідомлення про ризик - обмін інформацією і висновками протягом усього процесу проведення аналізу ризику щодо небезпечних факторів і ризиків, факторів, пов'язаних із ризиком і усвідомленням ризику між фахівцями з оцінки ризику, особами, які здійснюють управління ризиком, споживачами, операторами ринку та іншими заінтересованими сторонами;

- 51) повнораціональний корм - кормова суміш, яка завдяки своєму складу повністю забезпечує потреби організму тварини в поживних і біологічно активних речовинах та є достатньою для її добового раціону;
- 52) поживна добавка - будь-яка речовина, додана до корму із поживними цілями;
- 53) потужність - будь-які споруди, будівлі, приміщення, обладнання та інші засоби, включаючи транспортні засоби, а також територія, що використовуються у виробництві та/або обігу кормів;
- 54) представлення кормів - форма, зовнішній вигляд, упаковка, спосіб та/або умови розміщення і демонстрації кормів, що пропонуються до реалізації;
- 55) премікс - суміш кормових добавок або суміш однієї кормової добавки (кількох кормових добавок) з кормовими матеріалами чи водою, які використовуються як носії, не призначена для безпосереднього годування тварин;
- 56) програма-передумова - основні умови та види діяльності щодо забезпечення безпечності кормів, які є необхідними для підтримання гігієнічних умов на всіх стадіях виробництва кормів;
- 57) простежуваність - можливість ідентифікувати оператора ринку, час, місце, предмет та інші умови реалізації, достатні для встановлення походження кормів, матеріалів, що контактують з кормами, або речовин, що призначені для включення (або очікується, що вони будуть включені) у корми, на всіх стадіях виробництва та обігу;
- 58) реалізація - продаж, обмін, дарування, відчуження іншим шляхом, незалежно від того чи здійснюється таке відчуження на платній основі чи безоплатно;
- 59) референс-лабораторія - акредитована лабораторія, уповноважена компетентним органом здійснювати всі необхідні дослідження для визначення можливості використання методів аналізу кормових добавок у кормах;
- 60) ризик - можливість виникнення шкідливого впливу на здоров'я людини та/або тварини, а також ступінь цього впливу, що походить від небезпечного (небезпечних) фактора (факторів) у кормах;
- 61) роздрібна торгівля - діяльність із реалізації кормів кінцевому користувачу та будь-які пов'язані з цим дії, зокрема, поводження, переробка, зберігання та презентація кормів у місцях їх реалізації або доставки кінцевому користувачу;
- 62) сенсорна добавка - будь-яка речовина, що додається у корм для покращення або зміни його органолептичних властивостей (кольору, запаху, смаку) або візуальних характеристик харчових продуктів тваринного походження;

63) система аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (Hazard Analysis and Critical Control Points - HACCP) – система, яка ідентифікує, оцінює і контролює небезпечні фактори, що є визначальними для безпеки кормів;

64) тварини, не призначені для споживання людиною (непродуктивні тварини), – тварини, які вирощуються, вигодовуються та утримуються, але не використовуються для споживання людиною (тварини для виготовлення хутра, домашні тварини, тварини, яких утримують у лабораторіях, зоопарках та цирках);

65) тварини, призначені для виробництва харчових продуктів (продуктивні тварини), – тварини, які вирощуються, відгодовуються та утримуються для виробництва харчових продуктів для споживання людиною, включаючи тварин, які не використовуються для споживання людиною, але належать до видів, які можуть споживатися людиною;

66) технологічна добавка – будь-яка речовина, додана до корму з технологічними цілями;

67) хутрові тварини – будь-які непродуктивні тварини, які вигодовуються, вирощуються та утримуються для виробництва хутра та не використовуються для споживання людиною.

2. Інші терміни, наведені у цьому Законі, вживаються у значеннях, визначених законами України ["Про ветеринарну медицину"](#) і ["Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин"](#). Термін "резидент" вживається у значенні, визначеному [Податковим кодексом України](#).

Стаття 2. Законодавство про корми

1. Законодавство про корми складається з [Конституції України](#), цього Закону, законів України ["Про ветеринарну медицину"](#), ["Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин"](#) та інших актів законодавства, що видаються відповідно до цього Закону.

2. Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені законодавством про корми, застосовуються правила міжнародного договору.

Стаття 3. Сфера дії Закону

1. Дія цього Закону поширюється на суспільні відносини між операторами ринку та органами державної влади щодо гарантування безпеки кормів на етапах їх виробництва, обігу та використання, зокрема шляхом забезпечення належної гігієни, маркування, пакування, представлення кормів, а також належної практики годування продуктивних тварин.

2. Дія [статей 11, 12, 14, 15](#), а також [розділів VI, VII](#) цього Закону не поширюється на:

- 1) власне виробництво кормів для продуктивних тварин, що утримуються з метою виробництва харчових продуктів для власного споживання, а також на власне виробництво кормів для непродуктивних тварин;
- 2) годування продуктивних тварин, що утримуються з метою виробництва харчових продуктів для власного споживання;
- 3) годування непродуктивних тварин;
- 4) прямі поставки виробниками кормів первинного виробництва місцевим сільськогосподарським виробникам або населенню для їх безпосереднього використання при відгодівлі тварин у межах граничних обсягів, затверджених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини;
- 5) роздрібну торгівлю кормами для домашніх тварин.

3. Дія [статей 16-21](#) цього Закону не поширюється на виробництво, обіг та використання:

- 1) допоміжних засобів для переробки;
- 2) ветеринарних лікарських засобів, крім кокцидіостатиків та гістомоностатиків, що використовуються в якості кормових добавок.

4. Дія [розділу V](#) цього Закону не поширюється на використання води як корму або кормового інгредієнта, крім випадків, коли корм змішується з водою безпосередньо перед його використанням для годування тварин.

Розділ II

ПОВНОВАЖЕННЯ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ У СФЕРІ ВИРОБНИЦТВА, ОБІГУ ТА ВИКОРИСТАННЯ КОРМІВ

Стаття 4. Органи виконавчої влади, що здійснюють державне управління у сфері виробництва, обігу та використання кормів

1. Державне управління у сфері виробництва, обігу та використання кормів здійснюють:

- 1) Кабінет Міністрів України;
- 2) центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини;
- 3) компетентний орган.

Стаття 5. Повноваження Кабінету Міністрів України у сфері виробництва, обігу та використання кормів

1. До повноважень Кабінету Міністрів України у сфері виробництва, обігу та використання кормів належать:

1) забезпечення здійснення державної політики у сфері виробництва, обігу та використання кормів;

2) спрямування та координація роботи органів виконавчої влади у сфері виробництва, обігу та використання кормів, здійснення контролю за їхньою діяльністю у цій сфері;

3) затвердження:

положення про державну реєстрацію кормових добавок;

порядку видачі, переоформлення, видачі дубліката та анулювання експлуатаційного дозволу компетентним органом;

порядку здійснення державної реєстрації потужностей;

порядку формування та ведення Державного каталогу кормових матеріалів;

порядку формування та ведення Державного реєстру тверджень про властивості кормів для особливих поживних цілей;

4) здійснення інших повноважень, передбачених цим Законом.

Стаття 6. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини

1. До повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини, належать:

1) затвердження:

правил застосування спрощеного підходу до розроблення, запровадження та використання постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР);

порядку формування та ведення Державного реєстру потужностей з виробництва та обігу кормів;

методичних настанов;

рівнів включень кормових добавок до корму або на поверхні корму;

переліку матеріалів, реалізація та використання яких для потреб годівлі тварин є обмеженими чи забороненими;

переліку речовин, наявність яких у кормах є обмеженою або забороненою, та порядку здійснення операторами ринку періодичних досліджень (випробувань) на предмет вмісту таких речовин у кормах;

методики розрахунку вартості послуг з наукової оцінки (експертизи) кормових добавок та послуг референс-лабораторії;

2) формування та ведення:

Державного каталогу кормових матеріалів;

Державного реєстру тверджень про властивості кормів для особливих поживних цілей;

3) здійснення інших повноважень, передбачених цим Законом.

Стаття 7. Повноваження компетентного органу

1. До повноважень компетентного органу належать:

1) видача експлуатаційних дозволів на потужності;

2) здійснення державної реєстрації потужностей;

3) ведення Державного реєстру потужностей з виробництва та обігу кормів;

4) здійснення державної реєстрації кормових добавок та ведення Державного реєстру кормових добавок;

5) здійснення інших повноважень, передбачених цим Законом.

Розділ III

ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ ОПЕРАТОРІВ РИНКУ. МЕТОДИЧНІ НАСТАНОВИ

Стаття 8. Права операторів ринку

1. Оператори ринку мають право:

1) брати участь у розробленні методичних настанов;

2) застосовувати методичні настанови, затверджені в порядку, визначеному цим Законом;

3) вимагати відшкодування збитків, заподіяних внаслідок постачання їм неправильно маркованих або небезпечних кормів, за умови їх зберігання та використання відповідно до вимог законодавства та інструкцій, наданих виробником та/або постачальником цих кормів;

4) не відшкодовувати збитки, пов'язані з небезпечністю кормів, завдані внаслідок порушення іншими особами, у тому числі кінцевими користувачами,

вимог законодавства про корми та інструкцій, наданих виробником та/або постачальником цих кормів;

5) вимагати нерозголошення інформації з обмеженим доступом, що належить оператору ринку, крім випадків, передбачених законом;

6) здійснювати інші права, передбачені законодавством.

Стаття 9. Обов'язки операторів ринку

1. Оператори ринку під час провадження своєї діяльності зобов'язані:

1) забезпечувати дотримання вимог цього Закону щодо гігієни кормів на усіх стадіях виробництва та/або обігу кормів;

2) забезпечувати дотримання вимог законодавства про корми щодо маркування, представлення та пакування кормів на усіх стадіях виробництва та/або обігу кормів;

3) розробляти, запроваджувати та використовувати постійно діючі процедури, засновані на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР), а також забезпечувати належну підготовку з питань застосування цих процедур осіб, відповідальних за їх виконання під час виробництва та обігу кормів;

4) забезпечувати відповідність кормів вимогам безпечності, встановленим законодавством про корми;

5) отримувати експлуатаційний дозвіл на потужність або повідомляти про намір використання потужності з метою її державної реєстрації у випадках та порядку, передбачених цим Законом;

6) забезпечувати достовірність інформації про корми, що надається, а також відповідність такої інформації вимогам законодавства про корми;

7) забезпечувати простежуваність та надавати на запит компетентного органу інформацію, передбачену [частиною четвертою](#) статті 12 цього Закону;

8) застосовувати вимоги [статей 43-47](#) цього Закону під час годівлі тварин, призначених для виробництва харчових продуктів;

9) запобігати обігу небезпечних та неправильно маркованих кормів;

10) дотримуватися умов зберігання кормів, зазначених у маркуванні;

11) вилучати та/або відкликати корми у випадках, встановлених законом;

12) відшкодовувати відповідно до закону шкоду, заподіяну операторам ринку та/або кінцевим користувачам внаслідок використання корму згідно із призначенням;

13) використовувати лише корми, отримані із зареєстрованих потужностей та/або потужностей, на які отримано експлуатаційний дозвіл, крім випадків, передбачених у частині другій статті 3 цього Закону, та/або потужностей, що відповідають вимогам щодо ввезення (пересилання) кормів на митну територію України;

14) використовувати лише кормові добавки, зареєстровані відповідно до законодавства про корми;

15) запроваджувати та забезпечувати функціонування системи реєстрації та обробки скарг, а також інформування про результати їх розгляду заінтересованих осіб.

2. Оператори ринку, які здійснюють маркування кормів, зобов'язані надавати на запит компетентного органу інформацію про склад та/або заявлені властивості корму для перевірки достовірності інформації, що міститься у маркуванні, у тому числі про точне відсоткове співвідношення ваги кормових матеріалів, що використовувалися у кормових сумішах, та про вміст кормових добавок.

3. Оператори ринку, які здійснюють реалізацію кормів, зобов'язані здійснювати їх періодичні дослідження (випробування) в акредитованих лабораторіях на предмет вмісту речовин, наявність яких у кормах є обмеженою або забороненою, в порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини.

4. Якщо оператор ринку вважає або має підстави вважати, що корми, які він ввіз (переслав) на митну територію України, виробив, переробив або обіг яких здійснює, не відповідають вимогам законодавства про корми, він негайно розпочинає процедуру вилучення цих кормів з обігу та не пізніше двох робочих днів після виявлення невідповідності письмово інформує компетентний орган про таку невідповідність та вжиті ним заходи для запобігання виникненню ризиків для тварин. Якщо такі корми могли потрапити до інших операторів ринку та/або кінцевого користувача, оператор ринку інформує інших операторів ринку та/або кінцевих користувачів про причини їх вилучення, а у разі необхідності відкликає корми, якщо застосування інших заходів є недостатнім для досягнення прийняттого рівня захисту здоров'я тварин.

5. Оператор ринку, який здійснює роздрібну торгівлю або розповсюдження кормів і не здійснює при цьому пакування або маркування, або іншим чином не впливає на безпечність та цілісність кормів, ініціює процедури вилучення з обігу кормів, що не відповідають вимогам безпечності. Такий оператор ринку повинен забезпечувати дотримання умов зберігання кормів, зазначених у маркуванні, передавати інформацію, необхідну для забезпечення простежуваності кормів, а також співпрацювати з операторами ринку та компетентним органом з метою сприяння забезпеченню безпечності кормів.

6. Оператор ринку здійснює знищення, утилізацію кормів, повернення їх в обіг для годівлі тварин або для інших, ніж годівля тварин, цілей за власний рахунок у порядку, встановленому центральним органом виконавчої

влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини.

7. Оператор ринку взаємодіє з компетентним органом для здійснення заходів щодо запобігання виникненню або зменшенню ризиків, що становлять корми, обіг яких він здійснює.

Стаття 10. Загальні вимоги до операторів ринку щодо виробництва та обігу кормів

1. Операторам ринку забороняється здійснювати виробництво кормів:

1) на потужностях, що не відповідають вимогам законодавства про корми;

2) на потужностях, що не були зареєстровані або на які не отримано експлуатаційного дозволу відповідно до вимог цього Закону;

3) на потужностях, щодо яких прийнято рішення про тимчасове припинення виробництва та/або обігу кормів або скасовано державну реєстрацію чи анульовано експлуатаційний дозвіл;

4) із використанням кормових добавок, не зареєстрованих в Україні.

2. Оператори ринку мають право здійснювати обіг кормів в Україні, за умови що ці корми є безпечними та відповідають вимогам законодавства про корми.

3. Операторам ринку забороняється здійснювати обіг кормів:

1) вироблених на потужностях, що не відповідають вимогам законодавства про корми;

2) вироблених на потужностях, що не були зареєстровані або на які не отримано експлуатаційного дозволу відповідно до вимог цього Закону;

3) вироблених на потужностях, щодо яких прийнято рішення про тимчасове припинення виробництва та/або обігу кормів або скасовано державну реєстрацію чи анульовано експлуатаційний дозвіл;

4) вироблених із використанням кормових добавок, не зареєстрованих в Україні;

5) маркованих із порушенням вимог законодавства;

6) мінімальний строк зберігання яких закінчився.

4. Корми, відкликані та/або вилучені оператором ринку з обігу, у разі неможливості повернення їх в обіг можуть використовуватися для цілей, не пов'язаних з годуванням тварин, або підлягають знищенню оператором ринку за власний рахунок під наглядом державного інспектора (державного ветеринарного інспектора).

5. Якщо будь-які небезпечні корми певного виду (найменування) є частиною партії або вантажу, всі інші корми цього самого виду (найменування) у відповідній партії або вантажі також вважаються небезпечними та підлягають відкликанню та/або вилученню оператором ринку з обігу, а їх подальший обіг забороняється. Якщо за зверненням оператора ринку до компетентного органу проведені ним заходи контролю підтвердять безпечність решти кормів у відповідній партії або вантажі, подальший обіг таких кормів дозволяється.

6. Якщо інше не встановлено законом, єдиним документом, який повинен супроводжувати корми під час їх перевезення (пересилання), не пов'язаного із здійсненням експортних або імпорتنих операцій, є товарно-транспортна накладна (інший аналогічний документ для повітряного, водного чи залізничного транспорту).

7. Якщо оператор ринку не застосовує інших методів забезпечення простежуваності кормів, товарно-транспортна накладна на відповідні корми повинна зберігатися оператором ринку протягом строку, необхідного для забезпечення їх простежуваності.

Стаття 11. Вимоги до операторів ринку щодо застосування постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР)

1. Оператори ринку повинні розробляти, запроваджувати та використовувати постійно діючі процедури, засновані на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР).

2. Вимоги частини першої цієї статті не поширюються на операторів ринку, що здійснюють первинне виробництво кормів, а також провадять пов'язану з первинним виробництвом діяльність, таку як транспортування, зберігання та поводження із первинною продукцією в місці первинного виробництва, транспортування первинної продукції з місця первинного виробництва до потужності, а також змішування кормів лише для потреб власного господарства без використання кормових добавок та преміксів, крім силосних кормових добавок.

3. До принципів системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР), зазначених у частині першій цієї статті, належать:

1) ідентифікація будь-яких небезпечних факторів, які необхідно попередити, усунути або зменшити до прийняттого рівня;

2) визначення критичних контрольних точок на етапах, на яких контроль є визначальним для запобігання виникненню небезпечних факторів, їх усунення або зменшення до прийняттого рівня;

3) встановлення критичних меж у критичних контрольних точках, які дають змогу відрізнити прийнятність корму від неприйнятності за ознаками його безпечності;

4) запровадження ефективних процедур проведення моніторингу в критичних контрольних точках;

5) запровадження планів коригувальних дій, які повинні здійснюватися, якщо результати проведення моніторингу свідчать про те, що певна критична контрольна точка вийшла з-під контролю;

6) розроблення процедур, які мають застосовуватися на періодичній основі з метою перевірки повноти і результативності заходів, визначених пунктами 1-5 цієї частини;

7) розроблення документів та ведення записів відповідно до виду діяльності та обсягів виробництва для підтвердження результативного застосування заходів, передбачених пунктами 1-6 цієї частини.

4. Допускається застосування спрощеного підходу до розроблення, запровадження та використання постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР), за умови що такий підхід забезпечує однаковий рівень захисту здоров'я тварин, що і в разі запровадження принципів системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР) у повному обсязі, як це встановлено частиною третьою цієї статті.

5. Правила застосування спрощеного підходу до розроблення, запровадження та використання постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР), затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини. Цими правилами, зокрема, визначається сутність та умови застосування зазначеного підходу, а також види потужностей, на яких він може застосовуватися.

6. У разі змін у кількісному та/або якісному складі інгредієнтів корму, а також змін на будь-якій стадії виробництва та обігу, які можуть вплинути на безпечність корму, оператор ринку повинен переглядати постійно діючі процедури, засновані на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР), та вносити до них необхідні зміни.

7. Для виконання постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР), оператори ринку:

1) надають компетентному органу під час здійснення заходів державного контролю докази відповідності їхньої діяльності вимогам частини третьої цієї статті з урахуванням характеру їхньої діяльності та обсягу виробництва;

2) забезпечують достовірність та актуальність інформації, що міститься в документах, в яких наводиться опис постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР);

3) забезпечують зберігання документів і записів щодо виконання постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР), протягом трьох місяців після закінчення мінімального строку зберігання корму.

8. Сертифікація постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР), є добровільною.

Стаття 12. Вимоги до операторів ринку щодо забезпечення простежуваності

1. Оператори ринку під час провадження своєї діяльності зобов'язані забезпечувати простежуваність кормів на всіх стадіях їх виробництва та обігу.

2. Оператори ринку повинні бути здатні встановити інших операторів ринку, які постачають їм корми, матеріали, що контактують з кормами, а також допоміжні засоби для переробки за принципом "крок назад".

3. Оператори ринку повинні бути здатні встановити інших операторів ринку, яким вони постачають корми, матеріали, що контактують з кормами, а також допоміжні засоби для переробки за принципом "крок вперед".

4. З метою виконання вимог частин другої та третьої цієї статті оператори ринку повинні застосовувати системи та процедури, що забезпечують можливість надання інформації щодо простежуваності корму на запит компетентного органу. Така інформація повинна зберігатися оператором ринку протягом шести місяців після закінчення мінімального строку зберігання корму.

5. Для забезпечення простежуваності корми, що перебувають в обігу, повинні бути марковані відповідно до вимог законодавства про корми.

Стаття 13. Методичні настанови

1. Методичні настанови щодо належної практики для первинного виробництва кормів повинні містити інформацію про небезпечні фактори, які можуть виникнути під час первинного виробництва, а також дії щодо контролю таких небезпечних факторів, включаючи:

1) моніторинг забруднення мікотоксинами, важкими металами, радіоактивними матеріалами;

2) належне використання води, органічних відходів та добрив;

3) належне використання засобів захисту рослин і біоцидів та забезпечення їх простежуваності;

4) належне використання ветеринарних препаратів і кормових добавок та забезпечення їх простежуваності;

- 5) підготовку, зберігання та забезпечення простежуваності кормових матеріалів;
- 6) знищення мертвих тварин, поводження з відходами та їх захоронення;
- 7) захисні заходи щодо запобігання проникненню заразних хвороб, що передаються тваринам через корми, а також зобов'язання щодо повідомлення компетентному органу про такі випадки;
- 8) проведення процедур та вжиття практичних заходів для забезпечення умов гігієни під час виробництва, підготовки, пакування, зберігання та транспортування кормів, включаючи ефективне очищення та боротьбу із шкідниками;
- 9) вимоги до ведення записів, що забезпечують простежуваність.

2. Методичні настанови щодо маркування кормів включають такі види настанов:

- 1) методичні настанови щодо маркування кормів для домашніх тварин;
- 2) методичні настанови щодо маркування кормових сумішей для продуктивних тварин, які можуть містити розділ з інформацією щодо маркування кормових сумішей для хутрових тварин.

Методичні настанови щодо маркування кормів можуть містити положення щодо:

- 1) принципів маркування;
- 2) добровільного додаткового маркування;
- 3) використання тверджень щодо властивостей кормових матеріалів та кормових сумішей.

Оператор ринку має право зазначати в маркуванні корму інформацію про використання методичних настанов лише за умови дотримання ним відповідних вимог, визначених такими методичними настановами.

3. Методичні настанови розробляються об'єднаннями операторів ринку і затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини, відповідно до вимог цього Закону.

4. Повідомлення про початок розроблення методичних настанов разом із запропонованим об'єднанням операторів ринку текстом проекту методичних настанов розміщуються на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини, протягом десяти робочих днів з дня їх подання об'єднанням операторів ринку.

5. У тексті повідомлення має бути наведена така інформація:

1) найменування та контактні дані (телефон, поштова та електронна адреси) об'єднання операторів ринку – розробника методичних настанов;

2) мета розроблення;

3) положення нормативно-правового акта, щодо якого надається роз'яснення;

4) строк, протягом якого приймаються зауваження та пропозиції щодо оприлюдненого проекту методичних настанов. Цей строк не може становити менше одного місяця з дня оприлюднення проекту методичних настанов.

6. Розробник методичних настанов зобов'язаний підготувати доопрацьований проект методичних настанов з урахуванням поданих зауважень та пропозицій, а також перелік цих зауважень та пропозицій разом зі своїми висновками щодо них, після чого надати їх центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини, який зобов'язаний оприлюднити їх на своєму офіційному веб-сайті не пізніше 10 робочих днів після отримання.

7. Протягом 30 робочих днів після отримання доопрацьованого проекту методичних настанов, переліку наданих зауважень та пропозицій разом із висновками щодо них від розробника методичних настанов центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини, проводить їх аналіз з метою:

1) встановлення відповідності проекту методичних настанов положенням законодавства про корми;

2) оцінки можливості застосування положень проекту методичних настанов на практиці.

8. У разі відповідності проекту методичних настанов вимогам частини сьомої цієї статті такі методичні настанови підлягають затвердженню центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини.

У разі невідповідності вимогам частини сьомої цієї статті проект методичних настанов разом з поясненням причин його відхилення повертається розробнику протягом 10 робочих днів після завершення їх аналізу.

9. Після доопрацювання відхиленого проекту методичних настанов та усунення причин, що стали підставами для його відхилення, розробник методичних настанов може повторно подати його на затвердження до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини. Повторно поданий доопрацьований проект методичних настанов розглядається в порядку, визначеному частинами сьомою та восьмою цієї статті.

10. Застосування методичних настанов операторами ринку є добровільним.

Розділ IV

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИРОБНИЦТВА ТА ОБІГУ КОРМІВ

Стаття 14. Експлуатаційний дозвіл

1. Експлуатаційний дозвіл видається компетентним органом на потужність, що призначена для:

1) виробництва та/або обігу:

поживних добавок;

зоотехнічних добавок;

технологічних добавок, таких як антиоксиданти (лише з максимальним встановленим вмістом);

сенсорних добавок, таких як барвники (лише каротиноїди та ксантофіли);

протеїнів, отриманих з мікроорганізмів, що належать до бактерій, дріжджів, водоростей та нижчих грибів, крім дріжджів, вирощених на субстратах тваринного чи рослинного походження;

побічних продуктів від виробництва амінокислот шляхом ферментації;

2) виробництва та/або обігу преміксів, виготовлених з використанням:

зоотехнічних добавок, таких як підсилювачі росту та інші зоотехнічні добавки, крім підсилювачів засвоєваності, стабілізаторів кишкової флори, речовин, які сприятливо впливають на навколишнє природне середовище;

кокцидіостатиків та гістомоноостатиків;

поживних добавок, таких як вітаміни, провітаміни та речовини з встановленим хімічним складом із схожою дією (лише вітаміни А та Д), суміші мікроелементів (лише мідь та селен);

3) виробництва з метою введення в обіг або виробництва лише для власного господарства кормових сумішей з використанням кормових добавок або преміксів, що містять:

зоотехнічні добавки, такі як підсилювачі росту та інші зоотехнічні добавки, крім підсилювачів засвоєваності, стабілізаторів кишкової флори, речовин, які сприятливо впливають на навколишнє природне середовище;

кокцидіостатики та гістомоноостатики.

2. Оператор ринку зобов'язаний отримати експлуатаційний дозвіл на кожну окрему потужність, зазначену у частині першій цієї статті, до початку її експлуатації.

3. Для отримання експлуатаційного дозволу до територіального органу компетентного органу за місцем знаходження потужності подається заява про видачу експлуатаційного дозволу, яка повинна містити найменування,

ідентифікаційний код згідно з Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, місцезнаходження або прізвище, ім'я, по батькові, реєстраційний номер облікової картки платника податків чи серію та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті), місце проживання оператора ринку, назву (опис) потужності, її адресу, заплановані види діяльності та перелік кормових добавок, преміксів та кормових сумішей, які планується виробляти та/або обіг яких здійснювати на відповідній потужності, вид оператора ринку за класифікацією суб'єктів господарювання, визначеною [Господарським кодексом України](#) (суб'єкт мікро-, малого, середнього або великого підприємництва). Заява про видачу експлуатаційного дозволу має бути засвідчена підписом оператора ринку або уповноваженої ним особи.

4. Не пізніше 15 календарних днів з дня отримання територіальним органом компетентного органу заяви про видачу експлуатаційного дозволу державний ветеринарний інспектор проводить інспектування потужності, зазначеної в заяві, за результатами якого визначається відповідність потужності вимогам законодавства про корми.

Для отримання експлуатаційного дозволу не потребують інспектування потужності операторів ринку, які діють виключно як продавці та здійснюють лише реалізацію кормів, без зберігання кормів на належних їм потужностях. Такі оператори ринку подають до компетентного органу декларацію про відповідність кормів, які вони планують реалізовувати, вимогам законодавства про корми. Форма відповідної декларації встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини.

5. Видача експлуатаційного дозволу або прийняття рішення про відмову у видачі експлуатаційного дозволу здійснюється територіальним органом компетентного органу протягом 30 календарних днів з дня отримання ним заяви про видачу експлуатаційного дозволу.

6. Експлуатаційний дозвіл видається на необмежений строк, якщо за результатами інспектування встановлено, що потужність відповідає вимогам законодавства про корми.

7. Якщо за результатами інспектування встановлено, що потужність відповідає вимогам законодавства про корми лише щодо інфраструктури та обладнання, на таку потужність компетентний орган видає тимчасовий експлуатаційний дозвіл строком на три місяці.

Якщо результати повторного інспектування потужності, проведеного протягом трьох місяців з дня видачі тимчасового дозволу, підтвердять відповідність потужності всім вимогам законодавства про корми, компетентний орган повинен видати на таку потужність експлуатаційний дозвіл на необмежений строк. Якщо результати такого інспектування свідчать про те, що оператор ринку усунув окремі невідповідності вимогам законодавства про корми, але потужність все ще не відповідає усім вимогам зазначеного законодавства,

компетентний орган може продовжити строк дії тимчасового експлуатаційного дозволу до шести місяців.

8. Оператор ринку, який здійснив реконструкцію споруд та/або встановив нові виробничі лінії на потужності, на яку вже видано експлуатаційний дозвіл, та/або має намір здійснювати на такій потужності види діяльності, не передбачені експлуатаційним дозволом (якщо такі види діяльності потребують експлуатаційного дозволу), повинен не пізніше ніж за 15 календарних днів до відновлення експлуатації потужності звернутися до територіального органу компетентного органу із заявою про проведення позапланового інспектування потужності.

Протягом 15 календарних днів після отримання територіальним органом компетентного органу відповідної заяви оператора ринку державний ветеринарний інспектор проводить інспектування зазначених у такій заяві потужностей.

Оператор ринку має право використовувати відповідні потужності та/або здійснювати нові види діяльності на таких потужностях після отримання акта за результатами інспектування, що підтверджує відповідність цих потужностей та/або видів діяльності вимогам законодавства про корми.

9. За видачу експлуатаційного дозволу справляється адміністративний збір у розмірі 0,17 мінімальної заробітної плати за місяць, що зараховується до державного бюджету.

10. Видача експлуатаційного дозволу здійснюється після пред'явлення оператором ринку документа, що підтверджує сплату адміністративного збору за його видачу.

11. Одночасно з видачею експлуатаційного дозволу на потужність компетентний орган вносить відомості про таку потужність та відповідного оператора ринку до Державного реєстру потужностей з виробництва та обігу кормів.

Кожній потужності, на яку видано експлуатаційний дозвіл, присвоюється реєстраційний номер.

Компетентний орган забезпечує відкритий та безоплатний доступ до Державного реєстру потужностей з виробництва та обігу кормів шляхом його оприлюднення на своєму офіційному веб-сайті.

Порядок формування та ведення Державного реєстру потужностей з виробництва та обігу кормів затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини.

12. Підставами для відмови у видачі експлуатаційного дозволу є:

1) відсутність у заяві про видачу експлуатаційного дозволу інформації, що вимагається відповідно до частини третьої цієї статті;

2) виявлення у заяві про видачу експлуатаційного дозволу недостовірних відомостей;

3) невідповідність потужності вимогам законодавства про корми, крім випадку, передбаченого частиною сьомою цієї статті.

Відмова у видачі експлуатаційного дозволу з інших підстав забороняється.

13. Рішення про відмову у видачі експлуатаційного дозволу повинно бути обґрунтованим з посиланням на вимоги законодавства про корми, яких не було дотримано оператором ринку.

14. Копія рішення про відмову у видачі експлуатаційного дозволу повинна бути надана (надіслана поштовим відправленням) оператору ринку в строк, встановлений для видачі експлуатаційного дозволу, але не пізніше трьох робочих днів з дня прийняття такого рішення.

15. Після усунення причин, що стали підставою для відмови у видачі експлуатаційного дозволу, оператор ринку має право повторно звернутися із заявою про видачу експлуатаційного дозволу.

16. Рішення про відмову у видачі експлуатаційного дозволу може бути оскаржене до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини, або до адміністративного суду.

17. Переоформлення експлуатаційного дозволу здійснюється територіальним органом компетентного органу безоплатно у разі реорганізації оператора ринку – юридичної особи шляхом злиття, приєднання, поділу або виділу. У такому разі експлуатаційний дозвіл, отриманий оператором ринку, підлягає переоформленню на його правонаступника.

18. Дублікат експлуатаційного дозволу видається територіальним органом компетентного органу безоплатно у разі:

1) втрати експлуатаційного дозволу;

2) пошкодження бланка експлуатаційного дозволу.

Протягом п'яти робочих днів після виникнення підстав для видачі дубліката експлуатаційного дозволу оператор ринку зобов'язаний звернутися з відповідною заявою до територіального органу компетентного органу. Дублікат експлуатаційного дозволу видається протягом двох робочих днів з моменту отримання відповідної заяви від оператора ринку. У разі видачі дубліката експлуатаційного дозволу територіальний орган компетентного органу приймає рішення про визнання недійсним експлуатаційного дозволу, який було втрачено або пошкоджено.

19. Оператор ринку, який має намір припинити використання потужності, на яку отримано експлуатаційний дозвіл, зобов'язаний звернутися до територіального органу компетентного органу із заявою про анулювання відповідного експлуатаційного дозволу не пізніше, ніж за п'ять робочих

днів до припинення використання такої потужності за призначенням, передбаченим експлуатаційним дозволом.

20. Територіальний орган компетентного органу анулює експлуатаційний дозвіл за наявності однієї з таких підстав:

- 1) звернення оператора ринку із заявою про анулювання експлуатаційного дозволу;
- 2) ліквідація оператора ринку - юридичної особи;
- 3) припинення підприємницької діяльності оператора ринку - фізичної особи - підприємця.

21. Територіальний орган компетентного органу звертається до адміністративного суду з позовом про застосування заходу реагування у вигляді анулювання експлуатаційного дозволу за наявності хоча б однієї з таких підстав:

- 1) встановлення факту наявності в заяві або інших документах, поданих для отримання експлуатаційного дозволу, недостовірної інформації;
- 2) закінчення одного року після виявлення невідповідності потужності вимогам законодавства про корми, якщо протягом цього строку оператор ринку не усунув зазначену невідповідність;
- 3) прийняття протягом року трьох або більше рішень (постанов) про тимчасове припинення виробництва та/або обігу кормів на відповідній потужності, якщо вони не були визнані незаконними у встановленому законом порядку.

22. Відомості про анулювання експлуатаційного дозволу вносяться компетентним органом до Державного реєстру потужностей з виробництва та обігу кормів.

23. Порядок видачі, переоформлення, видачі дубліката та анулювання експлуатаційного дозволу компетентним органом, а також форма експлуатаційного дозволу затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 15. Державна реєстрація потужностей

1. Оператори ринку, які провадять діяльність, що не вимагає отримання експлуатаційного дозволу, зобов'язані повідомити компетентний орган про потужності, які вони мають намір використовувати на будь-якій стадії виробництва та/або обігу кормів, з метою їх державної реєстрації.

2. Державна реєстрація потужностей здійснюється територіальним органом компетентного органу шляхом внесення відповідної інформації до Державного реєстру потужностей з виробництва та обігу кормів на безоплатній основі.

Кожній потужності у Державному реєстрі потужностей з виробництва та обігу кормів присвоюється реєстраційний номер.

Компетентний орган забезпечує відкритий та безоплатний доступ до відомостей про зареєстровані потужності, що містяться у Державному реєстрі потужностей з виробництва та обігу кормів, шляхом його оприлюднення на своєму офіційному веб-сайті.

3. Не підлягає державній реєстрації як окрема потужність транспортний засіб, що використовується оператором ринку у зв'язку з експлуатацією іншої належної йому зареєстрованої потужності або потужності, на яку видано експлуатаційний дозвіл. Транспортні засоби, що використовуються оператором ринку виключно для перевезення кормів, яке не пов'язане з експлуатацією належної йому зареєстрованої потужності або потужності, на яку видано експлуатаційний дозвіл, підлягають кумулятивній державній реєстрації, для якої подається одна заява (незалежно від кількості відповідних транспортних засобів) та за результатами якої присвоюється один реєстраційний номер.

4. Для внесення потужності, що підлягає державній реєстрації, до Державного реєстру потужностей з виробництва та обігу кормів оператор ринку повідомляє про намір її використання шляхом подання заяви про державну реєстрацію потужності до територіального органу компетентного органу за місцезнаходженням цієї потужності не пізніше ніж за 10 календарних днів до початку її роботи. У заяві про державну реєстрацію потужності зазначаються: найменування, ідентифікаційний код згідно з Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, місцезнаходження або прізвище, ім'я, по батькові, реєстраційний номер облікової картки платника податків чи серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті), місце проживання оператора ринку, назва (опис) потужності, її адреса, заплановані види діяльності та перелік кормів, виробництво та/або обіг яких планується здійснювати, вид оператора ринку за класифікацією суб'єктів господарювання, визначеною [Господарським кодексом України](#) (суб'єкт мікро-, малого, середнього або великого підприємництва). Заява про державну реєстрацію потужності засвідчується підписом оператора ринку або уповноваженої ним особи, може подаватися в електронному або паперовому вигляді та підлягає реєстрації компетентним органом в день її надходження.

Оператор ринку зобов'язаний повідомляти територіальний орган компетентного органу про будь-які зміни у своїй діяльності, що зумовляють необхідність внесення змін до Державного реєстру потужностей з виробництва та обігу кормів, не пізніше 10 робочих днів після настання таких змін.

5. Державна реєстрація потужності здійснюється протягом 10 календарних днів після отримання відповідної заяви оператора ринку. Копія рішення про державну реєстрацію потужності надається (надсилається) оператору ринку протягом трьох робочих днів з дня його прийняття.

6. Підставами для відмови у державній реєстрації потужності є невідповідність заяви встановленій формі та/або надання неповної інформації у поданій заяві.

Відмова у державній реєстрації потужностей з інших підстав забороняється.

Копія рішення про відмову у державній реєстрації потужності з обґрунтуванням причин такої відмови повинна бути надана (надіслана) оператору ринку в строк, встановлений для державної реєстрації потужностей, але не пізніше трьох робочих днів із дня прийняття такого рішення.

Після усунення причин, що стали підставою для відмови у державній реєстрації потужності, оператор ринку може повторно звернутися до територіального органу компетентного органу із заявою про державну реєстрацію потужності.

7. Якщо протягом 15 робочих днів з моменту отримання територіальним органом компетентного органу заяви про державну реєстрацію потужності така реєстрація не здійснена, а копія рішення про відмову у державній реєстрації потужності не надана (надіслана) оператору ринку, він набуває право здійснювати виробництво та/або обіг кормів на відповідній потужності за принципом мовчазної згоди.

8. Оператор ринку, який має намір припинити використання зареєстрованої потужності, зобов'язаний звернутися до територіального органу компетентного органу із заявою про скасування державної реєстрації потужності не пізніше ніж за 10 робочих днів до припинення використання такої потужності для виробництва та/або обігу кормів.

9. Територіальний орган компетентного органу скасовує державну реєстрацію потужності за наявності однієї з таких підстав:

- 1) звернення оператора ринку до компетентного органу із заявою про скасування державної реєстрації потужності;
- 2) ліквідація оператора ринку - юридичної особи;
- 3) припинення підприємницької діяльності оператора ринку - фізичної особи - підприємця.

10. Територіальний орган компетентного органу звертається до адміністративного суду з позовом про застосування заходу реагування у вигляді скасування державної реєстрації потужності за наявності хоча б однієї з таких підстав:

- 1) встановлення факту наявності в заяві про державну реєстрацію потужності недостовірних відомостей;
- 2) закінчення одного року після виявлення компетентним органом невідповідності потужності вимогам законодавства про корми, якщо протягом цього строку оператор ринку не усунув зазначену невідповідність;
- 3) прийняття протягом року трьох або більше рішень (постанов) про тимчасове припинення виробництва та/або обігу кормів на відповідній

потужності, якщо вони не були визнані незаконними у встановленому законом порядку.

11. Відомості про скасування державної реєстрації потужності вносяться компетентним органом до Державного реєстру потужностей з виробництва та обігу кормів.

12. Порядок здійснення державної реєстрації потужностей затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 16. Категорії та функціональні групи кормових добавок

1. Залежно від функціонального призначення та властивостей кормові добавки поділяються на такі категорії:

- 1) технологічні кормові добавки;
- 2) сенсорні кормові добавки;
- 3) поживні кормові добавки;
- 4) зоотехнічні кормові добавки;
- 5) кокцидіостатики та гістомоностатики.

2. У межах відповідної категорії кормова добавка може бути віднесена до однієї або декількох функціональних груп.

3. Технологічні кормові добавки включають такі функціональні групи:

- 1) консерванти - речовини або мікроорганізми, які захищають корм від пошкодження мікроорганізмами або їх метаболітами;
- 2) антиоксиданти - речовини, які продовжують строк зберігання кормів та кормових матеріалів, захищаючи їх від пошкодження внаслідок окислення;
- 3) емульгатори - речовини, які дозволяють формувати та підтримувати однорідну суміш двох або більше незмішуваних фаз у кормах;
- 4) стабілізатори - речовини, які дозволяють підтримувати визначений фізико-хімічний стан кормів;
- 5) желючі агенти та драглеутворювачі - речовини, які надають корму певну структуру шляхом формування гелю або драглів;
- 6) згущувачі - речовини, які підвищують в'язкість кормів;
- 7) зв'язуючі агенти - речовини, які посилюють здатність часток корму триматися разом;

- 8) речовини контролю радіонуклідного забруднення - речовини, які перешкоджають поглинанню радіонуклідів або сприяють їх виведенню;
- 9) антиспікаючі агенти - речовини, які знижують здатність окремих часток корму триматися разом (прилипати);
- 10) регулятори кислотності - речовини, які регулюють рівень рН кормів;
- 11) силосні добавки - речовини, включаючи ензими та мікроорганізми, призначені для включення до складу кормів з метою покращення виробництва силосу;
- 12) денатуранти - речовини, що використовуються у виробництві перероблених кормів та дозволяють встановити походження харчових або кормових матеріалів;
- 13) речовини для зменшення забруднення кормів мікотоксинами - речовини, здатні стримувати або знижувати поглинання мікотоксинів, сприяти їх виведенню чи змінювати спосіб їх дії;
- 14) підсилювачі гігієни - речовини або мікроорганізми, які сприятливо впливають на гігієнічні характеристики кормів шляхом зниження їх мікробіологічного забруднення.

4. Сенсорні кормові добавки включають такі функціональні групи:

- 1) барвники - речовини, що надають або відновлюють забарвлення корму, речовини, що надають забарвлення продукту тваринного походження, речовини, що сприятливо впливають на колір декоративних рибок та птахів;
- 2) ароматичні суміші - речовини, наявність яких у кормі підвищує їх запах та смакові якості.

5. Поживні кормові добавки включають такі функціональні групи:

- 1) вітаміни, провітаміни та речовини з встановленим хімічним складом із схожою дією;
- 2) суміші мікроелементів;
- 3) амінокислоти, солі амінокислот та їх аналоги;
- 4) сечовина та її похідні.

6. Зоотехнічні кормові добавки включають такі функціональні групи:

- 1) підсилювачі засвоюваності - речовини, які покращують перетравлення їжі тваринами завдяки їх впливу на окремі кормові матеріали;
- 2) стабілізатори кишкової флори - мікроорганізми або інші речовини з визначеним хімічним складом, які сприятливо впливають на кишкову флору;

- 3) речовини, які сприятливо впливають на навколишнє природне середовище;
- 4) інші зоотехнічні кормові добавки.

7. У разі необхідності, зумовленої науково-технічним розвитком, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини, за власною ініціативою або за зверненням наукових установ чи операторів ринку може визначити додаткові категорії та функціональні групи кормових добавок.

Стаття 17. Вимоги до кормових добавок

1. З урахуванням вимог частини другої цієї статті будь-яка фізична чи юридична особа може використовувати кормову добавку для виробництва корму та/або здійснювати її обіг, а також обіг корму, виробленого з її використанням, відповідно до вимог законодавства про корми, за умови що така кормова добавка зареєстрована в Україні, крім випадків, передбачених частиною третьою цієї статті.

2. Введення в обіг зоотехнічних кормових добавок, кокцидіостатиків та гістомоностатиків, а також кормових добавок, які складаються, містять або виготовлені з генетично модифікованих організмів, дозволяється виключно тим операторам ринку (їх правонаступникам, уповноваженим ними особам), за зверненнями яких відповідні кормові добавки були зареєстровані в Україні.

3. Дозволяється ввозити на територію України кормові добавки, не зареєстровані в Україні, з метою:

- 1) державної реєстрації в Україні;
- 2) презентації (демонстрації) на ярмарках, виставках, конференціях, інших публічних заходах;
- 3) наукових досліджень;
- 4) для внутрішніх потреб оператора ринку, зокрема розробки нових кормів, без права введення в обіг кормової добавки окремо або в складі корму, а також без права введення в обіг тварин, що годувалися з використанням цієї кормової добавки.

Граничні обсяги ввезення на територію України кормових добавок для зазначених цілей визначаються в Положенні про державну реєстрацію кормових добавок, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

4. Кормова добавка не повинна:

- 1) несприятливо впливати на здоров'я людей та/або тварин, та/або на навколишнє природне середовище;
- 2) бути представленою в такий спосіб, що може вводити в оману оператора ринку та/або кінцевого користувача;

3) завдавати шкоду людині шляхом погіршення характерних особливостей харчових продуктів тваринного походження або справляти на споживача помилкове враження щодо характерних особливостей харчових продуктів тваринного походження.

5. Кормова добавка повинна відповідати щонайменше одній із таких вимог:

- 1) позитивно впливати на характеристики корму;
- 2) позитивно впливати на характеристики продуктів тваринного походження;
- 3) позитивно впливати на забарвлення декоративних риб та птахів;
- 4) задовольняти поживні потреби тварин;
- 5) позитивно впливати на екологічні наслідки виробництва тваринницької продукції;
- 6) позитивно впливати на виробництво тваринницької продукції, продуктивність та благополуччя тварин шляхом впливу на шлунково-кишкову флору та засвоюваність кормів;
- 7) мати кокцидіостатичну або гістомоностатичну дію.

6. Антибіотики, крім кокцидіостатиків та гістомоностатиків, не можуть бути кормовими добавками чи їх компонентами.

Стаття 18. Державна реєстрація кормових добавок

1. Державну реєстрацію кормових добавок та ведення Державного реєстру кормових добавок здійснює компетентний орган.

2. Для здійснення державної реєстрації кормової добавки оператор ринку (далі - заявник) або уповноважена ним особа подає до Національної установи України з ветеринарних препаратів та кормових добавок відповідну заяву та інші документи, визначені частиною третьою цієї статті. Для цілей державної реєстрації кормової добавки заявник або уповноважена ним особа повинні бути резидентами України.

3. До заяви про державну реєстрацію кормової добавки додаються:

- 1) реєстраційне досьє (у друкованій та електронній формах);
- 2) резюме (короткий виклад) реєстраційного досьє (у друкованій та електронній формах);
- 3) копії документів, що підтверджують сплату адміністративного збору за державну реєстрацію кормової добавки, оплату послуг з наукової оцінки (експертизи) кормової добавки та оплату послуг референс-лабораторії.

4. Реєстраційне досьє складається з документів, які повинні містити:

- 1) відомості про найменування та адресу заявника;
- 2) ідентифікаційні відомості про кормову добавку, пропозицію щодо її класифікації за категоріями та функціональними групами відповідно до [статті 16](#) цього Закону, її характеристики, в тому числі у разі необхідності - критерії чистоти;
- 3) опис процесу виробництва, виготовлення і пропонованого застосування кормової добавки, методи аналізу такої добавки в кормі, в якому планується її застосування, а також, у разі необхідності, методи аналізу залишкових кількостей кормової добавки та/або її метаболітів у харчових продуктах;
- 4) копію результатів проведених досліджень (випробувань) та інші наявні матеріали, що підтверджують відповідність кормової добавки критеріям, встановленим частинами четвертою та п'ятою [статті 17](#) цього Закону;
- 5) запропоновані умови розміщення кормової добавки на ринку, в тому числі вимоги до маркування, а також, у разі необхідності особливі умови застосування та поводження (зокрема відомі випадки несумісності), рівні застосування у додаткових кормах, види та категорії тварин, для яких призначена кормова добавка;
- 6) декларацію про направлення трьох зразків кормової добавки до референс-лабораторії;
- 7) пропозиції щодо постреєстраційного моніторингу - для поживних, зоотехнічних добавок, кокцидіостатиків та гістомоностатиків, а також для кормових добавок, які містять або виготовлені з використанням генетично модифікованих організмів;
- 8) відомості про наявні дозвільні документи, якщо їх отримання є обов'язковим відповідно до законодавства України - для кормових добавок, які містять або виготовлені з використанням генетично модифікованих організмів.

Заявник несе відповідальність за достовірність відомостей, що містяться у реєстраційному досьє та резюме реєстраційного досьє, а також за додержання прав інтелектуальної власності, пов'язаних з такими відомостями.

5. Заявник має право додати до заяви про державну реєстрацію кормової добавки клопотання про забезпечення режиму конфіденційності окремих відомостей, що містяться в реєстраційному досьє. Таке клопотання повинно містити перелік відомостей, що містяться в реєстраційному досьє, які заявник визначив як конфіденційні, а також порядок та умови поширення таких відомостей.

Порядок та умови поширення конфіденційних відомостей, що містяться в реєстраційному досьє, визначені заявником, не можуть обмежувати права центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини, компетентного органу, Національної установи України з ветеринарних препаратів та кормових добавок, референс-лабораторії, їх посадових та службових осіб

щодо отримання та використання відповідної інформації для цілей державного контролю.

Відомості, що вносяться до Державного реєстру кормових добавок, не можуть визначатися заявником як конфіденційні.

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини, компетентний орган, Національна установа України з ветеринарних препаратів та кормових добавок, референс-лабораторія, їх посадові та службові особи забезпечують захист відомостей, що містяться в реєстраційному досьє та визначені заявником як конфіденційні, та несуть відповідальність за порушення режиму конфіденційності таких відомостей відповідно до закону.

6. Перед поданням до Національної установи України з ветеринарних препаратів та кормових добавок заяви про державну реєстрацію кормової добавки та інших документів, передбачених частиною третьою цієї статті, заявник подає (надсилає) до референс-лабораторії три зразки кормової добавки.

На обґрунтований запит референс-лабораторії заявник також подає додаткові зразки кормової добавки, референс-стандарти, кормовий та/або харчовий тестовий матеріал.

Протягом строку проведення наукової оцінки (експертизи) Національною установою України з ветеринарних препаратів та кормових добавок, передбаченої частиною восьмою цієї статті, референс-лабораторія повинна провести необхідні дослідження (випробування) та надати Національній установі України з ветеринарних препаратів та кормових добавок звіт, що містить:

- 1) висновок щодо можливості використання методів аналізу, вказаних заявником у реєстраційному досьє, для цілей державного контролю;
- 2) результати тестування методів аналізу (у разі необхідності тестування);
- 3) результати валідації методів аналізу (у разі необхідності валідації).

7. Протягом п'яти робочих днів після отримання документів, передбачених частиною третьою цієї статті, Національна установа України з ветеринарних препаратів та кормових добавок зобов'язана повідомити заявника у письмовій формі про їх отримання, а також розмістити на своєму офіційному веб-сайті резюме реєстраційного досьє з урахуванням вимог заявника щодо конфіденційності окремих відомостей, що містяться в цьому досьє.

8. Національна установа України з ветеринарних препаратів та кормових добавок здійснює наукову оцінку (експертизу) кормової добавки протягом строку, що не перевищує 180 календарних днів з дня отримання документів, передбачених частиною третьою цієї статті.

Під час проведення наукової оцінки (експертизи) Національна установа України з ветеринарних препаратів та кормових добавок:

- 1) перевіряє достовірність інформації, що міститься в документах, які складають реєстраційне досьє;
- 2) здійснює оцінку відповідності кормової добавки, що є об'єктом державної реєстрації, вимогам цього Закону;
- 3) перевіряє звіт, підготовлений референс-лабораторією, відповідно до вимог частини шостої цієї статті;
- 4) організовує інші необхідні дослідження (випробування).

Протягом строку, передбаченого для проведення наукової оцінки (експертизи), Національна установа України з ветеринарних препаратів та кормових добавок готує експертний висновок з рекомендацією компетентному органу щодо державної реєстрації відповідної кормової добавки або відмови в такій реєстрації.

9. У разі надання рекомендації зареєструвати кормову добавку експертний висновок Національної установи України з ветеринарних препаратів та кормових добавок повинен містити:

- 1) відомості про найменування та адресу заявника;
- 2) ідентифікаційні відомості про кормову добавку, її класифікація за категоріями та функціональними групами відповідно до [статті 16](#) цього Закону, її характеристики, в тому числі у разі необхідності - критерії чистоти та методи аналізу кормової добавки в кормі та залишкових кількостей кормової добавки та/або її метаболітів у харчових продуктах;
- 3) особливі умови та/або обмеження обігу кормової добавки, вимоги щодо постреєстраційного моніторингу, умови застосування, види та категорії тварин, для яких призначена кормова добавка, якщо їх необхідність обумовлена результатами наукової оцінки;
- 4) додаткові вимоги до маркування кормової добавки, необхідні для забезпечення особливих умов, обмежень та вимог, зазначених у пункті 3 цієї частини;
- 5) максимально допустимий вміст кормової добавки у кормі (у разі необхідності);
- 6) максимально допустимий вміст залишкової кількості кормової добавки та/або її метаболітів у харчових продуктах тваринного походження (у разі необхідності).

10. Протягом 10 робочих днів після отримання від Національної установи України з ветеринарних препаратів та кормових добавок експертного висновку з рекомендацією щодо державної реєстрації відповідної кормової добавки або відмови в такій реєстрації компетентний орган приймає рішення про державну реєстрацію кормової добавки або про відмову в її реєстрації. Днем державної реєстрації кормової добавки вважається день прийняття відповідного рішення компетентним органом.

Рішення про державну реєстрацію кормової добавки повинно містити відомості, передбачені пунктами 2-6 частини дев'ятої цієї статті.

11. Протягом п'яти робочих днів після прийняття компетентним органом рішення про державну реєстрацію кормової добавки або про відмову в її реєстрації копія такого рішення надсилається (надається) заявнику.

12. Протягом п'яти робочих днів після прийняття компетентним органом рішення про державну реєстрацію кормової добавки компетентний орган вносить інформацію про таку кормову добавку до Державного реєстру кормових добавок, у якому зазначається:

- 1) реєстраційний номер кормової добавки;
- 2) категорія та функціональна група кормової добавки;
- 3) назва кормової добавки;
- 4) діюча речовина (діючі речовини);
- 5) дата державної реєстрації та державної перереєстрації (у разі її здійснення);
- 6) вид тварин, для яких призначена кормова добавка;
- 7) максимально допустимий вміст кормової добавки в кормах (за необхідності);
- 8) максимально допустимий вміст залишкових кількостей кормової добавки та/або її метаболітів у харчових продуктах тваринного походження (за необхідності);
- 9) методи аналізу кормової добавки в кормі та залишкових кількостей кормової добавки та/або її метаболітів у харчових продуктах.

13. У разі здійснення державної реєстрації зоотехнічних кормових добавок, кокцидіостатиків та гістомоностатиків, а також кормових добавок, які містять, складаються чи вироблені з використанням генетично модифікованих організмів, у рішенні компетентного органу про державну реєстрацію відповідної кормової добавки та в Державному реєстрі кормових добавок повинні зазначатися найменування та адреса оператора ринку, який має виключне право вводити в обіг таку кормову добавку.

14. Строк чинності державної реєстрації кормової добавки становить 10 років та обчислюється з дня державної реєстрації такої добавки.

15. Підставою для відмови в державній реєстрації кормової добавки є:

- 1) некомплектність реєстраційного досьє;
- 2) недостовірність відомостей, наведених у реєстраційному досьє;

3) невідповідність кормової добавки вимогам частини четвертої статті 17 цього Закону;

4) невідповідність кормової добавки вимогам частини п'ятої статті 17 цього Закону;

5) відсутність документів, що підтверджують сплату адміністративного збору за державну реєстрацію кормової добавки, оплату послуг з наукової оцінки (експертизи) кормової добавки та оплату послуг референс-лабораторії.

16. У рішенні компетентного органу про відмову в державній реєстрації кормової добавки повинна бути зазначена підстава такої відмови з відповідним обґрунтуванням та посиланням на вимоги законодавства, які не виконав заявник та/або яким не відповідає кормова добавка.

Рішення компетентного органу про відмову в державній реєстрації кормової добавки може бути оскаржене до суду.

17. Якщо протягом семи місяців після отримання Національною установою України з ветеринарних препаратів та кормових добавок заяви про державну реєстрацію кормової добавки та інших документів, визначених частиною третьою цієї статті, компетентний орган не надіслав (надав) заявнику копію рішення про державну реєстрацію кормової добавки або про відмову в її реєстрації, така кормова добавка вважається зареєстрованою та внесеною до Державного реєстру кормових добавок наступного дня після спливу зазначеного строку.

18. Компетентний орган забезпечує відкритий та безоплатний доступ до Державного реєстру кормових добавок шляхом його розміщення на своєму офіційному веб-сайті.

19. Державна реєстрація кормової добавки, в тому числі її реєстрація у спрощеному порядку та перереєстрація, є платною. Адміністративний збір за здійснення державної реєстрації кормової добавки становить 7 відсотків розміру мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня відповідного року. Адміністративний збір, сплачений за здійснення державної реєстрації кормової добавки, зараховується до державного бюджету.

20. Послуги з наукової оцінки (експертизи) кормової добавки та послуги референс-лабораторії є платними. Розмір плати за надання цих послуг визначається на основі методики, затвердженої центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини.

21. Положення про державну реєстрацію кормових добавок розробляється на основі вимог цього Закону центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини, та затверджується Кабінетом Міністрів України.

Положення про державну реєстрацію кормових добавок, зокрема, визначає порядок підготовки та форму експертного висновку з рекомендацією щодо

державної реєстрації кормової добавки або відмови в такій реєстрації, спрощений порядок державної реєстрації, перереєстрації кормових добавок, форму та порядок ведення Державного реєстру кормових добавок, граничні обсяги ввезення (пересилання) кормових добавок, що не внесені до Державного реєстру кормових добавок.

Стаття 19. Спрощений порядок державної реєстрації кормових добавок

1. Державна реєстрація кормових добавок у спрощеному порядку здійснюється відповідно до вимог [статті 18](#) цього Закону з урахуванням особливостей, передбачених цією статтею.

2. Спрощений порядок державної реєстрації застосовується до кормових добавок, які дозволені до використання іноземними державами або міжнародними організаціями (інтеграційними об'єднаннями держав) відповідно до вимог, що визнані Україною еквівалентними вимогам щодо державної реєстрації кормових добавок, встановленим законодавством України про корми.

3. Рішення про визнання вимог іноземних держав або міжнародних організацій (інтеграційних об'єднань держав) еквівалентними вимогам щодо державної реєстрації кормових добавок, встановленим законодавством України про корми, приймає центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини, в порядку, визначеному відповідними міжнародними договорами України.

4. Для здійснення державної реєстрації кормової добавки у спрощеному порядку заявник подає до Національної установи України з ветеринарних препаратів та кормових добавок відповідну заяву, до якої додаються:

1) копія чинного рішення уповноваженого органу іноземної держави або міжнародної організації (інтеграційного об'єднання держав), яким надано дозвіл на використання відповідної кормової добавки (мовою оригіналу разом із завіреним перекладом на українську мову);

2) копія експертного висновку іноземної організації, яка здійснювала наукову оцінку (експертизу) відповідної кормової добавки (мовою оригіналу разом із завіреним перекладом на українську мову);

3) копія звіту іноземної референс-лабораторії про оцінку методів аналізу відповідної кормової добавки (мовою оригіналу разом із завіреним перекладом на українську мову);

4) копії документів, що підтверджують сплату адміністративного збору за державну реєстрацію кормової добавки, оплату послуг з наукової оцінки (експертизи) кормової добавки та оплату послуг референс-лабораторії.

5. За відсутності публічно доступного експертного висновку іноземної організації, яка здійснювала наукову оцінку (експертизу) кормової добавки, дозвіл на використання якої надано іноземною державою або міжнародною організацією (інтеграційним об'єднанням держав), та/або звіту іноземної референс-лабораторії про оцінку методів аналізу цієї кормової добавки

подання такого висновку та/або звіту для державної реєстрації відповідної кормової добавки у спрощеному порядку не вимагається, за умови наявності чинної угоди про співробітництво між центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини, та уповноваженим органом або науковою установою, що здійснює наукову оцінку (експертизу) кормових добавок, іноземної держави або міжнародної організації (інтеграційного об'єднання держав), які надали дозвіл на використання такої кормової добавки. Така угода про співробітництво має передбачати можливість обміну інформацією, необхідною для здійснення державної реєстрації кормових добавок.

У разі отримання заяви про державну реєстрацію кормової добавки у спрощеному порядку, в якій вказано про відсутність публічно доступного експертного висновку іноземної організації, яка здійснювала наукову оцінку (експертизу) такої кормової добавки, та/або звіту іноземної референс-лабораторії про оцінку методів аналізу цієї кормової добавки компетентний орган або Національна установа України з ветеринарних препаратів та кормових добавок на підставі угоди про співробітництво невідкладно звертається до уповноваженого органу або наукової установи, що здійснює наукову оцінку (експертизу) кормових добавок, іноземної держави або міжнародної організації (інтеграційного об'єднання держав), які надали дозвіл на використання такої кормової добавки в кормах, із запитом на отримання інформації, необхідної для її державної реєстрації.

Не пізніше одного місяця після прийняття рішення про визнання вимог іноземної держави або міжнародної організації (інтеграційного об'єднання держав) еквівалентними вимогам щодо державної реєстрації кормових добавок, встановленим законодавством України про корми, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини, зобов'язаний звернутися до уповноваженого органу або наукової установи, що здійснює наукову оцінку (експертизу) кормових добавок, відповідної іноземної держави або міжнародної організації (інтеграційного об'єднання держав) з пропозицією укласти угоду про співробітництво, передбачену цією частиною.

6. Копія чинного рішення уповноваженого органу іноземної держави або міжнародної організації (інтеграційного об'єднання держав), яким надано дозвіл на використання кормової добавки, що подається заявником для державної реєстрації відповідної кормової добавки у спрощеному порядку, повинна містити відомості, передбачені [пунктами 2-6](#) частини дев'ятої статті 18, та у разі необхідності - також відомості, передбачені [частиною тринадцятою](#) статті 18 цього Закону. Ця вимога не поширюється на випадки, передбачені частиною п'ятою цієї статті.

7. Копія експертного висновку іноземної організації, яка здійснювала наукову оцінку (експертизу) кормової добавки, що подається заявником для державної реєстрації відповідної кормової добавки у спрощеному порядку, повинна містити відомості, передбачені [частиною дев'ятою](#) статті 18 цього Закону.

8. Копія звіту іноземної референс-лабораторії про оцінку методів аналізу кормової добавки, що подається заявником для державної реєстрації

відповідної кормової добавки у спрощеному порядку, повинна містити відомості, передбачені [частиною шостою](#) статті 18 цього Закону.

9. Протягом 30 календарних днів після отримання документів, передбачених частиною четвертою цієї статті, Національна установа України з ветеринарних препаратів та кормових добавок на підставі аналізу інформації, що міститься в цих документах, та висновку референс-лабораторії, наданого відповідно до частини десятої цієї статті, здійснює власну наукову оцінку (експертизу) кормової добавки в скороченому порядку і подає до компетентного органу експрес-висновок з рекомендацією про державну реєстрацію кормової добавки або про відмову в такій реєстрації.

10. Для державної реєстрації кормової добавки в спрощеному порядку референс-лабораторія здійснює відтворення методів аналізу кормової добавки, зазначеного у звіті іноземної референс-лабораторії про оцінку методів аналізу відповідної кормової добавки, та подає до Національної установи України з ветеринарних препаратів та кормових добавок власний звіт, який містить:

1) висновок щодо можливості використання для цілей державного контролю в Україні методів аналізу, зазначених у звіті іноземної референс-лабораторії про оцінку методів аналізу відповідної кормової добавки;

2) результати тестування методів аналізу (у разі проведення тестування).

11. Протягом 10 робочих днів після отримання від Національної установи України з ветеринарних препаратів та кормових добавок експрес-висновку з рекомендацією щодо державної реєстрації відповідної кормової добавки або відмови в такій реєстрації компетентний орган приймає рішення про державну реєстрацію кормової добавки або про відмову в її реєстрації.

12. Підставою для відмови в державній реєстрації кормової добавки у спрощеному порядку є:

1) неподання заявником будь-якого з документів, передбачених частиною четвертою цієї статті, крім випадків, передбачених частиною п'ятою цієї статті;

2) недостовірність відомостей, наведених у документах, поданих для державної реєстрації кормової добавки у спрощеному порядку.

13. Якщо в результаті розгляду заяви про державну реєстрацію кормової добавки у спрощеному порядку, в якій вказано про відсутність публічно доступного експертного висновку іноземної організації, що здійснювала наукову оцінку (експертизу) відповідної кормової добавки, та/або звіту іноземної референс-лабораторії про оцінку методів аналізу цієї кормової добавки, компетентний орган встановить наявність такого висновку та/або звіту, рішення про відмову в державній реєстрації цієї кормової добавки приймається на підставі пункту 1 частини дванадцятої цієї статті із зазначенням посилання на експертний висновок іноземної організації, яка здійснювала наукову оцінку (експертизу) відповідної кормової добавки,

та/або звіту іноземної референс-лабораторії про оцінку методів аналізу цієї кормової добавки.

14. Якщо протягом двох місяців після отримання Національною установою України з ветеринарних препаратів та кормових добавок заяви про державну реєстрацію кормової добавки у спрощеному порядку та інших документів, передбачених частиною четвертою цієї статті, компетентний орган не надіслав (надав) заявнику копію рішення про державну реєстрацію кормової добавки або про відмову в її реєстрації, така кормова добавка вважається зареєстрованою та внесеною до Державного реєстру кормових добавок наступного дня після спливу зазначеного строку. Це правило не застосовується у разі, якщо відсутність рішення компетентного органу про державну реєстрацію кормової добавки зумовлена затримкою з отриманням інформації, необхідної для її державної реєстрації, за запитом, направленим на підставі угоди про співробітництво, укладеної відповідно до частини п'ятої цієї статті. Про затримку з отриманням такої інформації заявник повідомляється письмово не пізніше двох місяців після отримання Національною установою України з ветеринарних препаратів та кормових добавок заяви про державну реєстрацію кормової добавки у спрощеному порядку.

Стаття 20. Перереєстрація кормових добавок

1. Перереєстрація кормових добавок здійснюється у порядку, встановленому для їх державної реєстрації з урахуванням особливостей, визначених цією статтею.

2. Заява про перереєстрацію кормової добавки та інші документи, передбачені цією статтею, подаються заявником або уповноваженою ним особою не пізніше ніж за один рік до закінчення строку чинності державної реєстрації кормової добавки.

3. У разі здійснення перереєстрації зоотехнічних кормових добавок, кокцидіостатиків та гістомоностатиків, а також кормових добавок, які містять, складаються чи вироблені з використанням генетично модифікованих організмів, заявником може виступати тільки той оператор ринку (його правонаступник), за зверненням якого відповідна кормова добавка була зареєстрована та внесена до Державного реєстру кормових добавок.

4. У разі перереєстрації кормових добавок, що не належать до зоотехнічних кормових добавок, кокцидіостатиків та гістомоностатиків, а також кормових добавок, які містять, складаються чи вироблені з використанням генетично модифікованих організмів, заявником може бути будь-який оператор ринку.

5. З метою перереєстрації кормової добавки заявник або уповноважена ним особа звертається до компетентного органу з відповідною заявою, до якої додаються:

1) копія рішення про державну реєстрацію кормової добавки - у разі перереєстрації зоотехнічних кормових добавок, кокцидіостатиків та гістомоностатиків, а також кормових добавок, які містять, складаються чи вироблені з використанням генетично модифікованих організмів;

- 2) звіт про результати постреєстраційного моніторингу кормової добавки, якщо вимоги щодо такого моніторингу передбачені рішенням про державну реєстрацію кормової добавки;
- 3) будь-яка нова інформація, що стала відомою за час використання кормової добавки і стосується оцінки її безпечності та/або ризиків для життя та здоров'я людей, тварин або навколишнього природного середовища;
- 4) пропозиції щодо зміни або доповнення умов та/або обмежень обігу кормової добавки та інших вимог, передбачених рішенням про державну реєстрацію кормової добавки;
- 5) копія документа, що підтверджує сплату адміністративного збору за перереєстрацію кормової добавки.

Для перереєстрації кормової добавки подання реєстраційного дос'є, резюме реєстраційного дос'є та зразків кормової добавки для лабораторних досліджень (випробувань) не вимагається.

6. Якщо з незалежних від заявника причин рішення про перереєстрацію кормової добавки не прийнято до закінчення строку чинності її державної реєстрації, чинність державної реєстрації продовжується до дня прийняття відповідного рішення компетентним органом.

Стаття 21. Внесення змін, зупинення дії та скасування рішення про державну реєстрацію кормової добавки

1. У разі отримання інформації, що свідчить про небезпечність зареєстрованої кормової добавки для життя та/або здоров'я людини та/або тварини, компетентний орган може прийняти рішення про внесення змін до умов та/або обмежень обігу кормової добавки та інших вимог, передбачених рішенням про державну реєстрацію кормової добавки, або скасувати рішення про державну реєстрацію кормової добавки.
2. Рішення про внесення змін до умов та/або обмежень обігу кормової добавки та інших вимог, передбачених рішенням про державну реєстрацію кормової добавки, або про скасування рішення про державну реєстрацію кормової добавки може бути прийнято компетентним органом у разі зміни або скасування рішення уповноваженого органу іноземної держави або об'єднання держав (міжнародної організації), яким надано дозвіл на використання відповідної кормової добавки.
3. Компетентний орган приймає рішення про внесення змін до умов та/або обмежень обігу кормової добавки та інших вимог, передбачених рішенням про державну реєстрацію кормової добавки, або про скасування рішення про державну реєстрацію кормової добавки лише після отримання від Національної установи України з ветеринарних препаратів та кормових добавок експертного висновку з рекомендацією щодо прийняття відповідного рішення.
4. За відсутності інших способів запобігти шкідливому впливу кормової добавки на життя та/або здоров'я людини та/або тварини компетентний орган може прийняти рішення про зупинення дії рішення про державну реєстрацію

кормової добавки до отримання експертного висновку Національної установи України з ветеринарних препаратів та кормових добавок, передбаченого частиною третьою цієї статті.

5. У разі прийняття компетентним органом рішення про зупинення дії або скасування рішення про державну реєстрацію кормової добавки обіг відповідної кормової добавки забороняється.

6. Відомості про рішення, прийняті компетентним органом відповідно до вимог цієї статті, вносяться до Державного реєстру кормових добавок не пізніше наступного робочого дня після їх прийняття.

Розділ V

ВИМОГИ ДО МАРКУВАННЯ, ПРЕДСТАВЛЕННЯ ТА ПАКУВАННЯ (ФАСУВАННЯ) КОРМІВ

Стаття 22. Принципи маркування, реклами та представлення кормів

1. Маркування, реклама та представлення кормів не повинні вводити в оману, зокрема:

1) щодо передбачуваного використання чи характеристик кормів, а саме характеру, способу виготовлення або виробництва, властивостей, складу, кількості, мінімального строку зберігання, видів або категорій тварин, для яких призначені корми;

2) шляхом приписування кормам характеристик, яких вони не мають, або шляхом створення враження, що їм притаманні особливі характеристики, коли насправді такі самі характеристики притаманні всім аналогічним кормам;

3) щодо відповідності маркування Державному каталогу кормових матеріалів або методичним настановам.

2. Корми можуть перебувати в обігу та маркуватися як корми, призначені для особливих поживних цілей, лише за умови включення тверджень про можливе використання таких кормів до Державного реєстру тверджень про властивості кормів для особливих поживних цілей та відповідності властивостей таких кормів основним поживним характеристикам, встановленим щодо таких тверджень у цьому Державному реєстрі.

3. Загальні вимоги до маркування, передбачені цією статтею та [статтею 23](#) цього Закону, є обов'язковими для всіх кормів. Спеціальні вимоги до маркування є обов'язковими для маркування окремих видів кормів, визначених цим Законом.

Стаття 23. Загальні вимоги до маркування кормів

1. Маркування кормів здійснюється повністю на видному місці упаковки, контейнера або на прикріпленій до них етикетці, або у супровідних документах. Маркування повинно бути чітким, стійким, нерозтертим.

Мова, якою виконується маркування кормів, повинна відповідати вимогам [статті 26](#) Закону України "Про засади державної мовної політики".

2. Маркування на упаковці повинно легко розпізнаватися, не повинно приховуватися та/або спотворюватися іншою інформацією.

Маркування повинно бути представлено в кольорі, шрифті та розмірі, які не ускладнюють сприйняття інформації про корм і не виділяють певну частину інформації, якщо тільки таке виділення не призначено для привернення уваги до попереджувальних написів.

3. Маркування кормового матеріалу або кормової суміші повинно містити таку інформацію:

1) вид корму (кормовий матеріал, повнораціонний корм чи додатковий корм):

для повнораціонного корму у відповідних випадках може використовуватися позначення "повноцінний замітник молока";

для додаткового корму у відповідних випадках можуть використовуватися такі позначення: "мінеральний корм" або "неповноцінний замітник молока";

для домашніх тварин, крім котів та собак, позначення "повнораціонний корм" та "додатковий корм" можуть замінюватися позначенням "кормова суміш";

2) найменування та адресу оператора ринку, відповідального за маркування;

3) номер експлуатаційного дозволу потужності оператора ринку, відповідального за маркування корму, якщо отримання такого дозволу є обов'язковим відповідно до законодавства про корми або законодавства про побічні продукти тваринного походження. Якщо на потужність отримано експлуатаційний дозвіл відповідно до законодавства про корми та експлуатаційний дозвіл відповідно до законодавства про побічні продукти тваринного походження, зазначенню у маркуванні підлягає номер експлуатаційного дозволу, що вимагається відповідно до законодавства про корми;

4) номер партії;

5) номінальну кількість корму (в одиницях маси - для твердих кормів і в одиницях маси або об'єму - для рідких кормів);

6) список кормових добавок, якому передує заголовок "добавки";

7) вміст вологи.

4. Зазначені у маркуванні інструкції щодо належного використання додаткових кормів та кормових матеріалів, які містять кормові добавки в обсягах, що перевищують максимальні рівні, встановлені для повнораціонних кормів, повинні визначати максимальну кількість таких додаткових кормів та кормових матеріалів:

1) у грамах або кілограмах чи одиницях об'єму на одну тварину на день; або

2) у відсотках добового раціону;

3) на кілограм повнораціонного корму чи у відсотках повнораціонного корму.

5. Оператором ринку, відповідальним за маркування корму, є оператор ринку, якому належить зареєстрований відповідно до законодавства знак для товарів і послуг, що міститься в маркуванні корму, а для імпортованих кормів - імпортер.

Якщо знак для товарів і послуг у маркуванні відсутній, оператором ринку, відповідальним за маркування корму, є оператор ринку, який вводить корм в обіг.

6. Зазначення у маркуванні відомостей, передбачених пунктами 3-5 та 7 частини третьої цієї статті, не є обов'язковим, якщо кінцевий користувач та/або оператор ринку, який виступає покупцем, при укладенні договору щодо придбання корму письмово підтвердить, що він не вимагає зазначеної інформації.

7. При маркуванні фасованих (запакованих) кормів відомості, передбачені пунктами 3-5 частини третьої цієї статті, можуть наноситися безпосередньо на упаковку, а не на етикетку. У такому разі на етикетці має бути чітко зазначено, в якому місці вказані ці відомості.

8. Кормові матеріали та кормові суміші, які перебувають в обігу насипом або в незакритих упаковках чи контейнерах відповідно до [статті 34](#) цього Закону, повинні супроводжуватися документами, що містять інформацію, яка відповідно до вимог цього Закону повинна бути представлена в маркуванні.

9. Відомості, передбачені пунктами 2, 3, 6 і 7 частини третьої цієї статті, щодо фасованих (запакованих) кормів для домашніх тварин, що реалізуються кількома контейнерами, можуть наноситися на зовнішню упаковку, а не на кожний контейнер окремо, за умови, що сукупна загальна вага всієї упаковки не перевищує 10 кілограмів.

10. Порядок маркування кормів, призначених для тварин, які утримуються для наукових та експериментальних цілей, встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини.

11. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини, затверджує дозволені відхилення між наведеними у маркуванні значеннями складу кормового матеріалу та/або кормової суміші та значеннями, встановленими під час здійснення державного контролю.

12. На виконання пунктів 6 та 7 частини третьої цієї статті центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини, встановлює вимоги щодо маркування кормових добавок у кормових матеріалах та кормових сумішах для продуктивних та непродуктивних тварин, а також вимоги щодо зазначення у маркуванні вмісту вологи у кормах.

Стаття 24. Спеціальні вимоги до маркування кормових матеріалів

1. Маркування кормових матеріалів повинно містити:

1) назву кормового матеріалу з урахуванням вимог [частини третьої](#) статті 25 цього Закону;

2) інформацію про особливості складу кормового матеріалу (обов'язкову декларацію), зазначену згідно з вимогами для відповідної категорії кормових матеріалів, встановленими центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини.

2. Замість інформації, передбаченої пунктом 2 частини першої цієї статті, можуть наводитися відомості, що містяться в Державному каталозі кормових матеріалів, за умови відповідності кормового матеріалу положенням Державного каталогу кормових матеріалів щодо відповідної категорії кормових матеріалів.

3. У разі включення кормових добавок до складу кормових матеріалів маркування таких кормових матеріалів повинно містити:

1) інформацію про види або категорії тварин, для яких призначено даний кормовий матеріал, якщо відповідні кормові добавки не були дозволені для всіх видів тварин або дозволені із максимальними обмеженнями для деяких видів тварин;

2) інструкції щодо належного використання кормових матеріалів з урахуванням вимог [частини четвертої](#) статті 23 цього Закону, якщо встановлено максимальний вміст у кормових матеріалах відповідних кормових добавок;

3) мінімальний строк зберігання кормових добавок, крім технологічних кормових добавок.

4. Зазначення у маркуванні відомостей, передбачених пунктом 2 частини першої цієї статті, не є обов'язковим, якщо кінцевий користувач та/або оператор ринку, який виступає покупцем, при укладенні договору про придбання корму письмово підтвердить, що він не вимагає зазначеної інформації.

5. При маркуванні фасованих (запакованих) кормових матеріалів відомості, передбачені пунктом 3 частини третьої цієї статті, можуть наноситися безпосередньо на упаковку, а не на етикетку. У такому разі на етикетці має бути чітко зазначено, в якому місці вказані ці відомості.

6. Зазначення у маркуванні відомостей, передбачених [пунктами 3-5 і 7](#) частини третьої статті 23 цього Закону, а також пунктом 2 частини першої цієї статті, не є обов'язковим для кормових матеріалів, які не містять кормових добавок, крім консервантів та силосних добавок, що виробляються та постачаються оператором ринку відповідно до [частини першої](#) статті 36

цього Закону іншому оператору ринку, що здійснює первинне виробництво кормів для потреб власного господарства.

7. Для кормових матеріалів, вага одиниці упаковки яких не перевищує 20 кілограмів, які призначені кінцевому користувачу та перебувають в обігу розсипом, відомості, передбачені частиною третьою статті 23 цього Закону, а також частинами першою і третьою цієї статті, можуть повідомлятися кінцевому користувачу шляхом надання відповідних інструкцій у місцях продажу. У такому разі відомості, передбачені пунктом 1 частини третьої статті 23 цього Закону, а також частиною першою цієї статті, можуть надаватися кінцевому користувачу разом із документом про проведений розрахунок.

Стаття 25. Державний каталог кормових матеріалів

1. З метою уніфікації назв кормових матеріалів та забезпечення доступу до інформації про їхні властивості центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини, формує та веде Державний каталог кормових матеріалів у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

2. Державний каталог кормових матеріалів включає перелік категорій кормових матеріалів, назви яких можуть зазначатися замість назв окремих кормових матеріалів у маркуванні кормів для непродуктивних тварин, крім хутрових тварин.

3. До Державного каталогу кормових матеріалів повинні вноситися такі відомості про кормові матеріали:

- 1) категорія кормового матеріалу;
- 2) назва кормового матеріалу;
- 3) ідентифікаційний номер кормового матеріалу;
- 4) опис кормового матеріалу, в тому числі інформацію про виробничий процес (у разі необхідності);
- 5) склад кормового матеріалу;
- 6) глосарій, що містить визначення термінів, зокрема тих, що носять технічний характер та використовуються при описі виробничих процесів.

4. Використання операторами ринку відомостей Державного каталогу кормових матеріалів є добровільним. Використання у маркуванні назв кормових матеріалів, що містяться в Державному каталозі кормових матеріалів, дозволяється лише за умови дотримання операторами ринку, відповідальними за маркування, усіх положень каталогу щодо відповідних кормових матеріалів.

5. Внесення змін до Державного каталогу кормових матеріалів здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та

реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини, за власною ініціативою або за ініціативою операторів ринку чи їх об'єднань з урахуванням науково-технічних та виробничих досягнень у виробництві кормів.

6. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини, забезпечує відкритий та безоплатний доступ до Державного каталогу кормових матеріалів шляхом його розміщення на своєму офіційному веб-сайті.

Стаття 26. Спеціальні вимоги до маркування кормових сумішей

1. Маркування кормових сумішей повинно містити:

1) інформацію про види або категорії тварин, для яких призначено кормову суміш;

2) інструкції щодо належного використання кормової суміші, які вказують на мету, для якої вона призначена, з урахуванням вимог [частини четвертої](#) статті 23 цього Закону;

3) найменування та адресу оператора ринку, відповідального за виробництво кормової суміші, номер експлуатаційного дозволу або реєстраційний номер потужності, на якій вироблена кормова суміш, - у разі якщо оператор ринку, відповідальний за виробництво кормової суміші, не є оператором ринку, відповідальним за її маркування;

4) мінімальний строк зберігання кормової суміші, що зазначається відповідно до таких вимог:

у маркуванні кормових сумішей, що швидко псуються, зазначаються день, місяць та рік після напису "вжити до";

у маркуванні інших кормових сумішей зазначаються місяць та рік після напису "вжити до кінця".

Якщо в маркуванні зазначена дата виробництва, мінімальний строк зберігання також може бути наведений шляхом зазначення періоду часу в днях або місяцях від дати виробництва;

5) перелік кормових матеріалів, що входять до складу кормової суміші, якому передують заголовки "склад", із зазначенням назви кожного кормового матеріалу відповідно до вимог [пункту 1](#) частини першої статті 24 цього Закону. Перелік кормових матеріалів, що входять до складу кормової суміші, зазначається в порядку зменшення їхньої ваги з урахуванням вмісту вологи в кормовій суміші. Цей перелік може містити інформацію про вагу кормових матеріалів у відсотках;

6) інформацію про особливості складу кормової суміші (обов'язкову декларацію), зазначену згідно з вимогами, встановленими центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини.

2. До переліку кормових матеріалів, передбаченого пунктом 5 частини першої цієї статті, застосовуються такі вимоги:

1) назва кормового матеріалу та його вага у відсотках повинні бути зазначені, якщо на наявність такого кормового матеріалу звертається увага у маркуванні словами, малюнками або графічними зображеннями;

2) якщо вага кормових матеріалів, що містяться у кормовій суміші для продуктивних тварин, не зазначена у відсотках у маркуванні, оператор ринку, відповідальний за маркування, зобов'язаний надати на запит покупця інформацію щодо кількісного вмісту кормових матеріалів (з допустимим відхиленням не більше 15 відсотків) у складі кормової суміші;

3) якщо кормова суміш призначена для непродуктивних тварин, крім хутрових тварин, зазначення назви кормового матеріалу може бути замінено на назву категорії, до якої належить кормовий матеріал.

3. При маркуванні фасованих (запакованих) кормових сумішей відомості, передбачені пунктами 3-5 частини першої цієї статті, можуть наноситися безпосередньо на упаковку, а не на етикетку. У такому разі на етикетці має бути чітко зазначено, в якому місці вказані ці відомості.

4. Зазначення у маркуванні відомостей, передбачених пунктом 6 частини першої цієї статті, не є обов'язковим для сумішей суцільних рослинних зерен, насіння та плодів.

5. Зазначення у маркуванні відомостей, передбачених пунктами 1 і 2 частини першої цієї статті, не є обов'язковим, якщо кормова суміш складається не більше ніж з трьох кормових матеріалів, які чітко зазначені в маркуванні.

6. Для кормових сумішей, вага одиниці упаковки яких не перевищує 20 кілограмів, які призначені кінцевому користувачу та перебувають в обігу розсипом, відомості, передбачені [частиною третьою](#) статті 23 цього Закону, а також частиною першою цієї статті, можуть повідомлятися кінцевому користувачу шляхом надання відповідних інструкцій у місцях продажу. У такому разі відомості, передбачені [пунктом 1](#) частини третьої статті 23 цього Закону, а також пунктами 1 і 2 частини першої цієї статті, можуть надаватися кінцевому користувачу разом із документом про проведений розрахунок.

7. Відомості, передбачені пунктами 2, 3, 5 і 6 частини першої цієї статті, щодо фасованих (запакованих) кормових сумішей для домашніх тварин, що реалізуються кількома контейнерами, можуть наноситися на зовнішню упаковку, а не на кожний контейнер окремо, за умови, що сукупна загальна вага всієї упаковки не перевищує 10 кілограмів.

Стаття 27. Спеціальні вимоги до маркування кормів, призначених для особливих поживних цілей

1. Маркування кормів, призначених для особливих поживних цілей, повинно містити:

1) слово "дієтичний" після зазначення виду корму відповідно до вимог [пункту 1](#) частини третьої статті 23 цього Закону;

2) відомості щодо можливого використання таких кормів відповідно до положень Державного реєстру тверджень про властивості кормів, призначених для особливих поживних цілей;

3) застереження про необхідність консультації з ветеринаром або експертом з питань харчування перед використанням корму або перед подовженням строку його використання.

2. Слово "дієтичний" може зазначатися у маркуванні лише кормів, призначених для особливих поживних цілей.

Стаття 28. Державний реєстр тверджень про властивості кормів, призначених для особливих поживних цілей

1. Державний реєстр тверджень про властивості кормів, призначених для особливих поживних цілей, формує та веде центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини, в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

2. До Державного реєстру тверджень про властивості кормів, призначених для особливих поживних цілей, вносяться такі відомості (твердження) щодо можливого використання кормів:

- 1) призначення корму (поживні цілі);
- 2) основні поживні характеристики корму;
- 3) види або категорії тварин, для яких призначений корм;
- 4) особливості складу корму (декларація);
- 5) рекомендована тривалість (строк) використання корму;
- 6) інші положення, що зазначаються у маркуванні.

3. Внесення змін до Державного реєстру тверджень про властивості кормів, призначених для особливих поживних цілей, здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини, за власною ініціативою або за ініціативою операторів ринку, інших фізичних та юридичних осіб, які є резидентами України.

4. Для внесення змін до Державного реєстру тверджень про властивості кормів, призначених для особливих поживних цілей, за ініціативою оператора ринку або іншої фізичної чи юридичної особи така особа звертається до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини, з відповідною заявою, до якої додається реєстраційне досьє.

Реєстраційне досьє повинно містити документи, які підтверджують, що заявлений склад корму задовольняє особливі поживні цілі та не чинить несприятливого впливу на здоров'я і благополуччя тварин, здоров'я людей та навколишнє природне середовище.

5. Зміни до Державного реєстру тверджень про властивості кормів, призначених для особливих поживних цілей, за ініціативою оператора ринку або іншої фізичної чи юридичної особи вносяться центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини, не пізніше шести місяців після отримання відповідної заяви та реєстраційного досьє.

6. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини, може відмовити у задоволенні заяви оператора ринку або іншої фізичної чи юридичної особи про внесення змін до Державного реєстру тверджень про властивості кормів, призначених для особливих поживних цілей, у разі якщо подані заявником документи:

1) містять недостовірні відомості;

2) не підтверджують, що заявлений склад корму задовольняє особливі поживні цілі та не чинить несприятливого впливу на здоров'я і благополуччя тварин, здоров'я людей та навколишнє природне середовище.

7. Обставини, що стали підставою для відмови у задоволенні заяви оператора ринку або іншої фізичної чи юридичної особи про внесення змін до Державного реєстру тверджень про властивості кормів, призначених для особливих поживних цілей, повинні бути попередньо підтверджені відповідним науковим (експертним) висновком Національної установи України з ветеринарних препаратів та кормових добавок.

8. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини, забезпечує відкритий та безоплатний доступ до Державного реєстру тверджень про властивості кормів, призначених для особливих поживних цілей, шляхом його розміщення на своєму офіційному веб-сайті.

Стаття 29. Спеціальні вимоги до маркування кормів для домашніх тварин

1. У маркуванні кормів для домашніх тварин має бути зазначений номер телефону або інші засоби безоплатного зв'язку, за допомогою яких особа, яка купує корм, може отримати додаткову інформацію щодо:

1) кормових добавок, які містяться в такому кормі;

2) кормових матеріалів, які містяться в такому кормі та позначаються відповідно до вимог [пункту 3](#) частини другої статті 26 цього Закону.

Стаття 30. Спеціальні вимоги до маркування кормових добавок та преміксів

1. Маркування кормових добавок та преміксів, призначених для реалізації окремо (не в складі корму), повинно містити:

1) назву кормової добавки, якій передуює назва її функціональної групи, що присвоюється кормовій добавці під час її державної реєстрації, а для преміксів - також назву преміксу;

2) найменування та адресу оператора ринку, відповідального за маркування кормової добавки або преміксу;

3) номінальну кількість кормової добавки або преміксу в одиницях маси, а для рідких кормових добавок та преміксів - в одиницях маси або об'єму;

4) номер експлуатаційного дозволу, виданого на потужність, що призначена для виробництва та/або обігу кормових добавок та/або преміксів, якщо вимога щодо наявності такого дозволу встановлена цим Законом;

5) інструкції або рекомендації щодо безпечного використання кормової добавки чи преміксу, а у разі необхідності - також особливі вимоги, встановлені під час державної реєстрації кормової добавки, у тому числі види та категорії тварин, для яких призначена відповідна кормова добавка чи премікс;

6) ідентифікаційний номер кормової добавки;

7) номер партії та дату виробництва.

2. У маркуванні ароматичних сумішей перелік кормових добавок може бути замінено на словосполучення "ароматична суміш". Ця норма не поширюється на ароматичні суміші, які підлягають кількісному обмеженню при використанні в кормах та питній воді.

3. На етикетці преміксу повинно зазначатися слово "премікс" та назва речовини, яка використовується як носій. Якщо як носій використовується вода, має зазначатися вміст вологи преміксу.

4. У маркуванні преміксу зазначається лише один мінімальний строк зберігання. Якщо інгредієнти преміксу мають різні строки зберігання, мінімальний строк зберігання преміксу в цілому не може перевищувати мінімальний строк зберігання будь-якого з інгредієнтів такого преміксу.

5. Маркування зоотехнічних кормових добавок, кокцидіостатиків і гістомоностатиків повинно містити:

1) дату закінчення гарантійного строку або строку зберігання, розраховану починаючи від дати виробництва;

2) рекомендації щодо використання;

3) концентрацію.

6. Маркування ензимів повинно містити відомості, передбачені частиною п'ятою цієї статті, а також:

- 1) назву активного компоненту або компонентів відповідно до їх ензимної дії згідно з реєстраційними даними;
- 2) ідентифікаційний номер Міжнародного союзу біохімії;
- 3) замість концентрації: одиниці дії (одиниці дії на грам або одиниці дії на мілілітр).

7. Маркування мікроорганізмів повинно містити:

- 1) дату закінчення гарантійного строку або строку зберігання, розраховану починаючи від дати виробництва;
- 2) рекомендації щодо використання;
- 3) ідентифікаційний номер штаму;
- 4) кількість колонієутворюючих одиниць на один грам.

8. Маркування поживних добавок повинно містити:

- 1) рівень активної речовини;
- 2) дату закінчення гарантійного строку щодо цього рівня або строку зберігання, розраховану починаючи від дати виробництва.

9. У маркуванні технологічних та сенсорних добавок, крім ароматичних кормових сумішей, повинен зазначатися рівень активної речовини.

10. У маркуванні ароматичних кормових сумішей повинна зазначатися частка її вмісту у преміксах.

11. Додаткові вимоги щодо маркування кормових добавок та преміксів встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини.

Стаття 31. Спеціальні вимоги до маркування генетично модифікованих кормів та генетично модифікованих організмів, що використовуються в кормах

1. Генетично модифіковані корми та генетично модифіковані організми, що використовуються в кормах, які входять до складу окремого корму, підлягають маркуванню у такий спосіб:

- 1) після назви корму, що містить або складається з генетично модифікованих організмів, чи після назви генетично модифікованого організму, що використовується в кормі, наводиться словосполучення "(генетично модифікований)" із зазначенням назви організму;

2) після назви корму, виробленого з використанням генетично модифікованих організмів, у дужках наводиться словосполучення "(вироблений з генетично модифікованого організму)" із зазначенням назви організму;

3) відповідно до реєстраційних даних зазначаються характеристики кормів, які відрізняють такі корми від їх традиційного аналогу, зокрема щодо складу, поживних властивостей, можливого використання (призначення), впливу на здоров'я окремих видів чи категорій тварин;

4) відповідно до реєстраційних даних зазначаються будь-які характеристики чи властивості корму, що можуть спричинити релігійні чи етичні занепокоєння.

2. Відомості, передбачені пунктами 1 і 2 частини першої цієї статті, можуть зазначатися у примітці до складу корму шрифтом не менше розміру, яким наведено склад корму.

3. Поряд з відомостями, зазначеними відповідно до вимог, передбачених пунктами 1 і 2 частини першої цієї статті, на етикетці чи у супровідному документі кормів, які не мають традиційних аналогів, повинні зазначатися відомості щодо природи та властивостей таких кормів.

4. На етикетках фасованих (запакованих) генетично модифікованих кормів зазначається: "Цей продукт містить генетично модифіковані організми" або "Цей продукт містить генетично модифікований/модифіковані" із зазначенням назви організму/організмів.

5. Разом із засобом або на засобі представлення нефасованих (незапакованих) генетично модифікованих кормів, що пропонуються кінцевому користувачу, зазначається: "Цей продукт містить генетично модифіковані організми" або "Цей продукт містить генетично модифікований/модифіковані" із зазначенням назви організму/організмів.

Вимоги цієї статті не поширюються на корми, що містять, складаються чи вироблені із генетично модифікованих організмів, кількісний вміст яких не перевищує 0,9 відсотка такого корму і кожного корму, з якого він складається, за умови що цей вміст є випадковим або технічно неминучим. У такому разі оператор ринку на запит компетентного органу повинен надати докази, які підтверджують, що він вжив усіх необхідних заходів для видалення з корму генетично модифікованих організмів.

Стаття 32. Спеціальні вимоги до маркування забруднених кормів

1. Маркування забруднених кормів повинно містити:

1) словосполучення "Корм з надмірним рівнем/надмірними рівнями (назва небажаної речовини/речовин). Дозволяється використовувати як корм лише після проведення знезараження на потужності, на яку отримано відповідний експлуатаційний дозвіл" - для забруднених кормів, вміст небажаних речовин в яких можна зменшити або усунути шляхом проведення знезараження;

2) словосполучення "Корм з надмірним рівнем/надмірними рівнями (назва небажаної речовини/речовин). Дозволяється використовувати як корм лише після проведення очищення" - для забруднених кормів, вміст небажаних речовин в яких можна зменшити або усунути шляхом проведення очищення.

Стаття 33. Добровільне маркування

1. Поряд з обов'язковим маркуванням, вимоги до якого встановлені законодавством про корми, оператор ринку може здійснювати добровільне маркування кормових матеріалів та кормових сумішей, за умови що таке маркування не суперечить принципам маркування, реклами та представлення кормів, встановленим цим Законом.

2. Принципи добровільного маркування можуть розроблятися об'єднаннями операторів ринку та включатися до методичних настанов, що розробляються та затверджуються відповідно до цього Закону.

Стаття 34. Вимоги до пакування (фасування) кормів

1. Кормові суміші, кормові добавки та премікси, а також лікувальні корми можуть перебувати в обігу тільки в закритих упаковках або контейнерах. Упаковки та контейнери повинні бути закриті таким чином, щоб під час відкриття вони не пошкоджувалися та не могли бути повторно використані.

2. Перебувати в обігу розсипом або у незакритих упаковках чи контейнерах можуть:

1) кормові суміші, отримані виключно шляхом змішування зерна або цілих плодів;

2) кормові суміші для їх постачання між операторами ринку, відповідальними за їх виробництво;

3) кормові суміші, поставлені безпосередньо (напряму) операторами ринку, відповідальними за їх виробництво, кінцевим користувачам;

4) кормові суміші, поставлені операторами ринку, відповідальними за їх виробництво, на потужності, де здійснюється їх пакування;

5) кормові суміші масою не більше 50 кілограмів, які призначені для кінцевого користувача та відбір яких здійснюється безпосередньо із закритої упаковки або контейнера;

6) сіль у блоках або сольові лизунці.

Стаття 35. Вимоги до тверджень щодо властивостей кормових матеріалів та кормових сумішей

1. У маркуванні та презентації кормових матеріалів та кормових сумішей можуть бути виокремлені наявність або відсутність тієї чи іншої речовини у складі таких кормів, їхні поживні характеристики або функції, процеси, що до них відносяться, за умови виконання таких вимог:

1) твердження щодо властивості кормового матеріалу або кормової суміші є об'єктивним і доступним для перевірки компетентним органом та є зрозумілим для кінцевого користувача;

2) оператор ринку, відповідальний за маркування, повинен надавати на запит компетентного органу наукове обґрунтування свого твердження щодо властивостей кормового матеріалу або кормової суміші шляхом посилання на відповідні наукові докази, доступ до яких усіх заінтересованих осіб є відкритим, або за допомогою задокументованого дослідження оператора ринку.

2. Оператор ринку, відповідальний за маркування, повинен забезпечити можливість надання наукового обґрунтування тверджень, що використовуються ним у маркуванні, протягом усього часу реалізації відповідного корму на ринку.

3. Покупці мають право звертатися до компетентного органу з метою перевірки достовірності тверджень щодо властивостей кормових матеріалів та кормових сумішей.

4. Якщо компетентний орган має підстави вважати, що наукове обґрунтування твердження щодо властивості кормового матеріалу або кормової суміші є недостовірним, він може провести перевірку такого наукового обґрунтування. У разі якщо за результатами перевірки встановлено, що твердження є науково необґрунтованим, маркування в частині, що містить таке твердження, вважається таким, що вводить в оману. Рішення компетентного органу, яким твердження щодо властивості кормового матеріалу або кормової суміші визнається науково необґрунтованим, може бути оскаржене до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини, або до суду.

5. Твердження щодо оптимізації годівлі або підтримки чи захисту фізіологічних умов дозволяються, якщо вони не містять положень, передбачених пунктом 1 частини шостої цієї статті.

6. Маркування та презентація кормових матеріалів та кормових сумішей не може містити відомостей про те, що корм:

1) запобігає, виліковує або має цілющу дію щодо певної хвороби, крім кокцидіостатиків та гістомоноостатиків. Ця вимога не застосовується до тверджень щодо дисбалансів поживних речовин, за умови що з ними не пов'язано жодного патологічного симптому;

2) має особливі поживні властивості, якщо він не відповідає положенням [частини другої](#) статті 22 цього Закону.

Розділ VI ВИМОГИ ДО ВИРОБНИЦТВА ТА ОБІГУ КОРМІВ

Стаття 36. Вимоги до операторів ринку, що здійснюють первинне виробництво кормів

1. Оператори ринку, що здійснюють первинне виробництво кормів, а також провадять пов'язану з первинним виробництвом діяльність, таку як транспортування, зберігання та поводження із первинною продукцією в місці первинного виробництва, транспортування первинної продукції з місця первинного виробництва до потужності, а також змішування кормів лише для потреб власного господарства без використання кормових добавок та преміксів, за винятком силосних кормових добавок, під час своєї діяльності забезпечують запобігання, зменшення або усунення небезпечних факторів, які можуть становити загрозу безпечності кормів.

2. Оператори ринку, зазначені в частині першій цієї статті, забезпечують захист від забруднення та псування первинної продукції, яка була вироблена, підготовлена, очищена, запакована та зберігається на їхніх потужностях, а також транспортується ними.

3. З метою виконання вимог частин першої та другої цієї статті оператори ринку, зазначені в частині першій цієї статті, зобов'язані здійснювати заходи контролю небезпечних факторів, у тому числі:

1) заходи щодо контролю небезпечного забруднення, яке походить з повітря, ґрунту, води, добрив, засобів захисту рослин, біоцидів, ветеринарних препаратів або виникає внаслідок поводження та знищення відходів;

2) заходи щодо забезпечення здоров'я рослин і тварин, а також захисту навколишнього природного середовища, які можуть вплинути на безпечність кормів, включаючи програми з моніторингу та контролю зоонозів та зоонозних агентів.

4. З метою забезпечення безпечності первинної продукції оператори ринку, зазначені у частині першій цієї статті, зобов'язані здійснювати відповідні заходи, зокрема:

1) утримувати в чистому стані та у разі необхідності проводити дезінфекцію приміщень, обладнання, контейнерів, тари та транспортних засобів, що використовуються для виробництва, приготування, сортування, пакування, зберігання та транспортування кормів;

2) забезпечувати гігієнічні умови виробництва, транспортування та зберігання кормів та їх чистоту;

3) використовувати (у разі необхідності) чисту воду для запобігання небезпечному забрудненню;

4) не допускати поширення небезпечного забруднення кормів тваринами та шкідниками;

5) здійснювати зберігання та поводження з відходами та небезпечними речовинами у безпечний спосіб окремо від кормів з метою запобігання їх забрудненню;

6) не допускати небезпечного забруднення кормів від пакувальних матеріалів;

7) враховувати у своїй діяльності результати будь-яких досліджень (випробувань) зразків первинної продукції або інших зразків, пов'язаних із безпечністю кормів.

5. Оператори ринку, зазначені в частині першій цієї статті, зобов'язані вести записи щодо вжитих ними заходів контролю небезпечних факторів у спосіб та протягом періоду, що відповідають розміру їхніх потужностей та характеру діяльності, яка на них здійснюється. Такі записи мають, зокрема, включати відомості про:

- 1) використання засобів захисту рослин та біоцидів;
- 2) використання генетично модифікованого насіння;
- 3) випадки появи шкідників або хвороб, які можуть вплинути на безпечність первинної продукції;
- 4) результати досліджень (випробувань) зразків, відібраних з первинної продукції, або інших зразків, відібраних для діагностики з метою забезпечення безпечністі кормів;
- 5) походження та кількість кожної партії вхідних кормів, а також місце призначення та кількість кожної партії вихідних кормів.

Зазначені записи повинні надаватися на запит компетентного органу під час здійснення державного контролю.

6. На операторів ринку, які здійснюють виключно ті види діяльності, що передбачені частиною першою цієї статті, вимоги [статей 37-42](#) цього Закону не поширюються.

Стаття 37. Гігієнічні вимоги до потужностей

1. Потужності, що використовуються для переробки, зберігання і транспортування кормів, повинні утримуватися в чистому стані.
2. Планування, конструкція, розміщення та розмір потужностей повинні давати змогу:
  - 1) проводити чищення та/або дезінфекцію;
  - 2) мінімізувати ризик виникнення помилок та уникати забруднення, перехресного забруднення та будь-якого несприятливого впливу на безпечність та якість кормів. Обладнання, яке контактує з кормами, повинно бути висушене після будь-якого мокрого процесу чищення.
3. Обладнання, що використовується для змішування та/або виробництва кормів, підлягає регулярним перевіркам відповідно до письмових процедур, заздалегідь встановлених виробником цього обладнання, а саме:

1) усі ваги та вимірювальні пристрої, що використовуються у виробництві кормів, повинні відповідати діапазонам ваги або об'ємів, що вимірюються, з обов'язковим регулярним тестуванням їх точності;

2) усі мішалки, що використовуються у виробництві кормів, повинні відповідати діапазонам ваги або об'ємів змішуваних сумішей та розчинів, а також мають бути здатні забезпечувати однорідність таких сумішей та розчинів.

4. Приміщення, що використовуються для переробки та зберігання кормів, повинні мати належне природне та/або штучне освітлення, якість якого відповідає потребам відповідних технологічних операцій.

5. Дренажні споруди мають бути придатними для використання за призначенням та бути сконструйованими і побудованими у спосіб, що дозволяє запобігти ризику забруднення кормів.

6. Вода, що використовується у виробництві кормів, повинна бути придатною для споживання тваринами. Труби для подачі води повинні мати інертну природу.

7. Стічні води, відходи та дощова вода підлягають утилізації у спосіб, що виключає можливість шкідливого пливу на обладнання, безпечність та якість кормів. Зіпсовані продукти та пил підлягають контролю для запобігання поширенню шкідників.

8. Вікна та інші отвори повинні бути захищеними від проникнення шкідників. Двері повинні бути щільно змонтовані та у зачиненому стані бути захищеними від проникнення шкідників.

9. Стеля та верхні кріплення мають бути сконструйовані, змонтовані та оброблені у спосіб, що дозволяє запобігти накопиченню бруду, зменшити конденсат, ріст небажаної плісняви і відпадання частинок конструкції, які можуть вплинути на безпечність та якість кормів.

10. На потужностях, що використовуються для переробки, зберігання і транспортування кормів, мають бути запроваджені ефективні програми боротьби з шкідниками.

Стаття 38. Гігієнічні вимоги до виробництва кормів

1. Під час виробництва кормів оператори ринку зобов'язані:

1) забезпечити виконання етапів виробництва відповідно до заздалегідь встановлених письмових процедур та інструкцій, призначених для визначення, перевірки та контролю критичних точок у процесі виробництва;

2) здійснювати технічні або організаційні заходи для недопущення або зменшення перехресного забруднення;

3) проводити моніторинг кормів на наявність заборонених небажаних речовин та інших забруднюючих речовин, які можуть негативно вплинути на здоров'я

людей або тварин, а також вживати відповідних заходів контролю для зменшення ризику від таких речовин;

- 4) забезпечити відокремлення та ідентифікацію відходів та матеріалів, непридатних для використання як корми;
- 5) знищувати матеріали, що містять небезпечні рівні ветеринарних препаратів, забруднюючих речовин або інших небезпечних факторів, та не використовувати такі матеріали як корми;
- 6) вживати заходів для ефективного забезпечення простежуваності кормів.

Стаття 39. Гігієнічні вимоги до зберігання та перевезення кормів

1. Під час зберігання та перевезення кормів оператори ринку зобов'язані:

- 1) зберігати перероблені корми окремо від неперероблених кормових матеріалів та добавок для запобігання перехресному забрудненню перероблених кормів;
- 2) використовувати належні пакувальні матеріали, які відповідають вимогам законодавства;
- 3) зберігати корми в призначених для цього місцях з належними умовами зберігання, доступ до яких мають лише особи, уповноважені операторами ринку;
- 4) зберігати та перевозити корми в належних контейнерах або інших ємностях у спосіб, що дозволяє легко їх ідентифікувати, а також запобігати їх перехресному забрудненню та/або псуванню;
- 5) утримувати у чистому стані контейнери, інші ємності та обладнання, яке використовується для транспортування, зберігання, конвеєрного транспортування, оброблення та зважування кормів, а також здійснювати їх належне чищення після використання з мінімізацією залишків миючих та дезінфікуючих засобів;
- 6) мінімізувати псування кормів та не допускати появи шкідників;
- 7) дотримуватися умов зберігання кормів, зокрема, у разі необхідності підтримувати максимально низьку температуру зберігання для запобігання появи конденсату та псуванню кормів.

Стаття 40. Вимоги до персоналу потужностей

1. З метою організації виробництва кормів оператори ринку зобов'язані:

- 1) призначити відповідальними за управління виробництвом працівників, які мають необхідну для цього кваліфікацію;

2) мати достатню кількість працівників, які володіють практичними навичками та кваліфікацією, необхідними для виробництва кормів;

3) забезпечити наявність посадових інструкцій із зазначенням кваліфікаційних вимог до працівників, їхніх прав, обов'язків та відповідальності щодо виробництва кормів. Такі інструкції повинні надаватися на запит компетентного органу під час здійснення державного контролю;

4) забезпечити письмове інформування працівників про їхні права, обов'язки та відповідальність щодо виробництва кормів, у тому числі у разі внесення змін до відповідних інструкцій.

Стаття 41. Вимоги до контролю якості

1. З метою забезпечення контролю якості кормів оператори ринку зобов'язані:

1) мати доступ до акредитованих лабораторій для проведення відповідних досліджень (випробувань);

2) виконувати план контролю якості кормів;

3) у разі необхідності призначати відповідальними за контроль якості працівників, які мають необхідну для цього кваліфікацію.

2. План контролю якості кормів складається оператором ринку в письмовій формі та повинен передбачати, зокрема, процедури відбору зразків, методи досліджень (випробувань) та періодичність їх проведення, процедури перевірки відповідності кормів специфікаціям, а на випадок їх невідповідності – порядок подальшого використання таких кормів (кормових інгредієнтів). План контролю якості кормів оператора ринку, відповідального за потужність, на якій здійснюється виробництво кормів, повинен також передбачати проведення перевірок критичних точок під час виробництва.

3. Для забезпечення простежуваності протягом шести місяців після закінчення мінімального строку зберігання кормів оператори ринку, відповідальні за потужності, на яких здійснюється виробництво кормів, зобов'язані зберігати документи, які стосуються сировини, що використовувалася у виробництві кормів, та надавати такі документи на запит компетентного органу під час здійснення державного контролю.

4. Зразки кормових інгредієнтів та кожної партії вироблених і введених в обіг кормів або кожної конкретної частини виробленої продукції (у разі безперервного виробництва) повинні відбиратися та зберігатися у достатній кількості оператором ринку, відповідальним за потужність, на якій здійснюється виробництво кормів, із дотриманням заздалегідь встановленої ним процедури для забезпечення простежуваності. У разі виробництва кормів виключно для власних потреб оператора ринку такий відбір зразків має здійснюватися на регулярній основі для забезпечення простежуваності.

5. Зразки, зазначені у частині четвертій цієї статті, опечатуються та підлягають маркуванню для їх ідентифікації. Зберігання зразків здійснюється оператором ринку, відповідальним за потужність, на якій здійснюється виробництво кормів, у спосіб, що запобігає зміні складу відповідних зразків та їх підробці. Зразки підлягають зберіганню протягом шести місяців після закінчення мінімального строку зберігання відповідних кормів (кормових інгредієнтів) та надаються на запит компетентного органу під час здійснення державного контролю. У разі виробництва кормів для непродуктивних тварин оператор ринку, відповідальний за потужність, на якій здійснюється таке виробництво, повинен відбирати та зберігати зразки тільки кінцевого продукту.

Стаття 42. Вимоги до ведення записів

1. Під час виробництва та обігу кормів оператори ринку зобов'язані в межах своєї діяльності вести записи (у вигляді друкованих або електронних документів та/або баз даних), що містять відомості про закупівлю, виробництво та продаж кормів. Такі відомості повинні надаватися на запит компетентного органу під час здійснення державного контролю.

2. Оператори ринку, крім тих, які діють виключно як продавці без зберігання кормів на належних їм потужностях, у межах своєї діяльності повинні вести записи, що містять відомості щодо:

1) процесу виробництва та заходів контролю;

2) простежуваності.

3. Записи, що містять відомості щодо процесу виробництва та заходів контролю, призначаються для встановлення та контролю критичних точок у виробничому процесі, а також для складання та реалізації плану контролю якості кормів. Записи про результати відповідних заходів контролю повинні зберігатися операторами ринку для забезпечення простежуваності виробництва кожної реалізованої партії кормів та притягнення винних осіб до відповідальності у разі виникнення скарг.

4. Записи, що містять відомості щодо простежуваності, включають:

1) для кормових добавок - відомості про категорії, функціональні групи та кількість вироблених добавок, відповідні дати виробництва та, у разі необхідності, номер партії або конкретної частини виробленої продукції (у разі безперервного виробництва), назву та адресу потужності, до якої були доставлені добавки, категорії, функціональні групи і кількість доставлених добавок та, у разі необхідності, номер партії або конкретної частини виробленої продукції (у разі безперервного виробництва);

2) для продуктів, що використовуються як прямі та непрямі джерела протеїнів, - відомості про категорії (види) та кількість вироблених продуктів, відповідні дати виробництва та, у разі необхідності, номер партії або конкретної частини виробленої продукції (у разі безперервного виробництва), назву та адресу потужності або кінцевого користувача, куди були доставлені такі продукти, категорії (види) та кількість доставлених

продуктів та, у разі необхідності, номер партії або конкретної частини виробленої продукції (у разі безперервного виробництва);

3) для преміксів - назву та адресу виробників або постачальників добавок, відомості про категорії, функціональні групи та кількість використаних добавок та, у разі необхідності, номер партії або конкретної частини виробленої продукції (у разі безперервного виробництва), дату виробництва преміксів та номер партії (у разі необхідності), назву та адресу потужності, до якої було доставлено премікси, дату доставки, склад та кількість поставлених преміксів, номер партії (у разі необхідності);

4) для кормових сумішей/кормових матеріалів - назву та адресу виробників або постачальників кормових добавок/преміксів, відомості про склад та кількість використаних преміксів разом з номером партії (у разі необхідності), назву та адресу постачальників кормових матеріалів та додаткових кормів та дату їх доставки, тип, кількість та склад кормових сумішей, види та кількість виготовлених кормових матеріалів або кормових сумішей разом з датою виробництва, назву і адресу покупця (наприклад, іншого оператора ринку, сільськогосподарського виробника тощо).

Розділ VII

ГІГІЄНА ГОДУВАННЯ ТВАРИН

Стаття 43. Гігієнічні вимоги до випасу тварин

1. Випас тварин на пасовищах та землях сільськогосподарських угідь повинен здійснюватися у спосіб, що мінімізує забруднення харчових продуктів тваринного походження фізичними, біологічними або хімічними небезпечними факторами.

2. Режим використання пасовищ та інших сільськогосподарських угідь для випасу тварин повинен передбачати періоди відпочинку землі з метою мінімізації біологічного перехресного забруднення гноєм (за наявності ризику виникнення такого забруднення), а також забезпечувати дотримання необхідних періодів очікування після застосування засобів агрохімії. Протягом зазначених періодів відпочинку землі та періодів очікування випас тварин не здійснюється.

Стаття 44. Гігієнічні вимоги до потужностей, на яких утримуються тварини, та обладнання для годування тварин

1. Потужності, на яких утримуються тварини, повинні бути сконструйовані у спосіб, що дозволяє забезпечити їх належне чищення та прибирання. Такі потужності та обладнання для годування тварин підлягають ретельному та регулярному чищенню з метою запобігання появі будь-якого небезпечного фактора. Хімічні речовини для чищення та санітарної обробки повинні використовуватися відповідно до інструкцій їх виробників, а також зберігатися окремо від кормів та зони годування тварин.

2. На потужностях, на яких утримуються тварини, повинні бути запроваджені системи боротьби із шкідниками, які дозволяють запобігти потраплянню

шкідників на такі потужності, з метою мінімізації можливого забруднення кормів, підстилок та місць утримання тварин.

3. Будівлі, в яких утримуються тварини, та обладнання для годування тварин повинні утримуватися в чистому стані. На потужностях, на яких утримуються тварини, повинні бути запроваджені процедури видалення гною, сміття та інших можливих джерел забруднення кормів. Корми та підстилка, що використовуються на таких потужностях, підлягають регулярній заміні для недопущення їх забруднення та появи на них плісняви.

Стаття 45. Гігієнічні вимоги до зберігання кормів

1. Корми повинні зберігатися окремо від хімічних речовин та інших продуктів, що заборонені для годування тварин.

2. Зони зберігання та контейнери для зберігання кормів повинні утримуватися в чистому та сухому стані.

3. У разі необхідності для забезпечення належної гігієни зберігання кормів повинні вживатися заходи боротьби із шкідниками.

4. Зони зберігання та контейнери для зберігання кормів повинні регулярно очищуватися для запобігання небажаному перехресному забрудненню.

5. Насіння повинно зберігатися у спосіб, що виключає потрапляння тварин до місця його збереження.

6. Лікувальні корми та корми, що не належать до лікувальних, які призначаються для різних категорій або видів тварин, повинні зберігатися окремо у спосіб, що дозволяє зменшити ризик їх забруднення та згодовування тваринам не за призначенням.

Стаття 46. Гігієнічні вимоги до роздавання кормів та заборона годування певними видами кормів

1. Системи роздавання кормів у господарствах повинні не допускати потрапляння кормів до тварин, яким вони не призначені. Під час роздавання кормів та годування ними тварин поводження з кормами має здійснюватися у спосіб, що запобігає їх забрудненню від забруднених зон зберігання та забрудненого обладнання.

2. Поводження з лікувальними кормами має здійснюватися окремо від поводження з кормами, що не належать до лікувальних, з метою уникнення їх забруднення.

3. Засоби транспортування кормів та обладнання для годування тварин, що використовуються у господарствах, підлягають регулярному чищенню, особливо якщо вони використовуються для доставки та роздавання лікувальних кормів.

4. Забороняється годувати жуйних тварин кормами, що містять тваринний білок жуйних тварин.

Стаття 47. Гігієнічні вимоги до води

1. Вода, призначена для споживання тваринами або для аквакультури, повинна відповідати вимогам, встановленим законодавством. У разі виникнення підозри щодо забруднення тварин або продуктів тваринного походження від води оператор потужності, на якій утримуються тварини або здійснюється виробництво продуктів тваринного походження, повинен вжити заходів для оцінки та зменшення впливу небезпечного фактора.
2. Водопійне обладнання та обладнання для годування тварин має бути сконструйоване, змонтоване та розміщене у спосіб, що мінімізує забруднення кормів та води. Водопійні системи підлягають регулярному чищенню, а у разі необхідності – ремонту.

Розділ VIII МІЖНАРОДНА ТОРГІВЛЯ

Стаття 48. Вимоги до ввезення (пересилання) кормів на митну територію України

1. Ввезення (пересилання) на митну територію України кормів, що не відповідають вимогам, встановленим законодавством України про корми, заборонено.
2. Ввезення (пересилання) на митну територію України кормів, вироблених на потужностях, що не відповідають вимогам, встановленим законодавством України про корми, заборонено.
3. Вимоги, що висуваються Україною, до потужностей, на яких здійснюється виробництво кормів для їх ввезення (пересилання) на митну територію України, не можуть перевищувати аналогічні вимоги, встановлені для потужностей в Україні.
4. Корми тваринного походження можуть ввозитися (пересилатися) на митну територію України, якщо вони походять з країни (її окремої території) та вироблені на потужності, які внесені до реєстру країн та потужностей, з яких дозволяється ввезення (пересилання) продуктів на митну територію України. Ведення такого реєстру здійснюється компетентним органом в порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини, відповідно до вимог [Закону України](#) "Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин".

Стаття 49. Державний контроль кормів, що ввозяться (пересилаються) на митну територію України

1. Державний контроль кормів, що ввозяться (пересилаються) на митну територію України, здійснюється відповідно до вимог [Закону України](#) "Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин".

